

KIERUNEK BIBLIOTEKA

podsumowanie konkursu dla bibliotek

KIERUNEK BIBLIOTEKA

podsumowanie konkursu dla bibliotek

Zespół Stowarzyszenia Odblokuj zaangażowany w projekt:

Ludwika Ignatowicz (koordynator)
Marlena Happach
Marek Hapach
Matylda Gąsiorowska
Iwo Kęsy
Dorota Kudła
Rafał Włodarek
Magdalena Wrzesień

Wsparcie:

Ewa Stokłuska (ankiety konsultacyjne)
Dariusz Śmiechowski (ekspert SARP)
Angelika Gromotka (ekspert STGU)

Współpraca z FRSI:

Magdalena Balicka
Dorota Kostowska
Marzena Szewczyk-Nelson
Martyna Woropińska

Autor opracowania:

Marlena Happach z zespołem:
Marek Happach (grafika)
Dariusz Śmiechowski (okiem eksperta)
Ewa Stokłuska (ankiety konsultacyjne)
Angelika Gromotka (niemożliwe staje się możliwe)
Karolina Matysiak (redakcja)
Przemysław Chimczak (redakcja)

Źródła zdjęć:

Archiwum Stowarzyszenia „Odblokuj”
Archiwa bibliotek biorących udział w konkursie

Warszawa 2014r.

Spis treści

str.7	O projekcie
str.12	Uczestnicy konkursu
str.45	Metamorfozy: przed i po
str.53	Indywidualny charakter
str.61	Zestawy
str.67	Ile to kosztuje?
str.71	Oznakowanie wewnętrzne
str.75	Patenty
str.81	Uczymy się na błędach
str.85	Okiem eksperta
str.95	Badanie potrzeb
str.103	Ewaluacja projektu

O PROJEKCIE

Projekt Kierunek: BIBLIOTEKA miał na celu wprowadzenie uniwersalnego i czytelnego systemu identyfikacji dla bibliotek, a w efekcie znaczną poprawę estetyki przestrzeni w bibliotekach i wokół nich. Zwiększenie widoczności bibliotek w przestrzeni małych miejscowości wpływa korzystnie na promocję czytelnictwa i prowadzi do wzrostu ilości użytkowników bibliotek.

Cel ogólny:

Wsparcie bibliotek w informowaniu i promocji usług bibliotecznych w przestrzeni gminy, zachęcenie potencjalnych nowych użytkowników do korzystania z zasobów biblioteki.

Cele szczegółowe:

- pokazanie lokalizacji biblioteki na mapie gminy
- promocja usług bibliotecznych poza kręgiem dotychczasowych użytkowników
- promocja nowych usług poszerzających dotychczasową ofertę (np. Internet)
- wdrożenie atrakcyjnego systemu identyfikacji, zgodnego z aktualnymi trendami, prostego i czytelnego
- wprowadzenie spójnego systemu oznakowania przy zachowaniu lokalnego charakteru instytucji - projekty były opracowane z uwzględnieniem uwarunkowań konkretnej lokalizacji
- wsparcie procesu sieciowania bibliotek poprzez innowacyjny system oznakowania

Jakość przestrzeni publicznej, zarówno w małych jak i dużych miejscowościach polskich, cieszy się zasłużenie złą opinią. O ile bardzo poprawiła się jakość przestrzeni prywatnych, szczególnie poprzez nowe inwestycje i rewaloryzację budynków istniejących, to podkreślony został jeszcze w ten sposób kontrast między przestrzenią, która ma swojego właściciela odpowiedzialnego za jej stan a przestrzenią wspólną. Zły obraz pogłębiają niespójne ingerencje w konkretne budynki, także obiekty użyteczności publicznej, pomijające charakter otaczającej przestrzeni i potęgujące wrażenie chaosu.

W tej sytuacji wskazane są dwa rodzaje zmian. Do pierwszej grupy należą poważne zmiany infrastrukturalne, polegające na zmianie programu funkcjonalnego (np. zamiana parkingów na zieleń), wymianie nawierzchni, wprowadzeniu nowej małej architektury, spójne założenia planistyczne, itp. Zmiany takie są bardzo kosztowne, ale też długofalowe, a ich korzyści odczuwać będą jeszcze kolejne pokolenia. Jednak równie istotny wydaje się problem zaśmiecenia przestrzeni publicznej, zawłaszczanej przez wszechobecną reklamę i informację wizualną, której agresywność nie tylko oszpeca otoczenie, ale też nie sprzyja percepcji.

Zmiany w tym zakresie nie wymagają olbrzymich inwestycji, ale do ich przeprowadzenia konieczne są zmiany w sposobie myślenia użytkowników. O ile z postulatami załatania dziur w chodniku zgodzi się każdy, to postulat stosowania szyldów o określonej stylistyce nie jest łatwy do zaakceptowania i wymaga zrozumienia, że informacja o usłudze nie musi konkurować z każdym komunikatem w przestrzeni a współpraca w tym zakresie może przynieść wielostronne korzyści.

Szczególnie instytucje kultury wnoszące wysokie i trwałe wartości powinny stać się wizualnie atrakcyjne dla nowych pokoleń odbiorców. Ich niekomercyjny i otwarty charakter oraz otwartość na nowe technologie mogą sprawić, że ponownie staną się istotnymi punktami na mapach miast.

Biblioteka powinna w przestrzeni publicznej stanowić przykład dobrych praktyk. Nowoczesne, spójne, ale dostosowane do lokalnych uwarunkowań oznakowanie buduje wizerunek biblioteki jako miejsca dostępnego dla różnych grup użytkowników, otwartego na zmiany i nowe technologie. Zmiana oznakowania może zachęcić nowych użytkowników, szczególnie tych, którzy kojarzą bibliotekę jako wypożyczalnię książek. Dzięki nowemu oznakowaniu można się dowiedzieć o nowych usługach w bibliotece, przede wszystkim tych związanych z Internetem i nowymi technologiami.

Nowe oznakowanie może przynieść korzyści nie tylko samej bibliotece, ale też pozytywnie wpłynąć na instytucje i przedsiębiorców informujących o swoich usługach w sąsiedztwie biblioteki. Wcielony w życie przykład nowoczesnej informacji wizualnej, czytelnej i zachęcającej nie skalą czy jaskrawym kolorem, a odpowiednim zlokalizowaniem i dobraniem rodzaju oznakowania do charakteru budynku i otoczenia, może znaleźć swoich naśladowców.

Konkurs służył wdrożeniu systemu oznakowania zewnętrznego opartego na poradniku przygotowanym przez Stowarzyszenie Twórców Grafiki Użytkowej na podstawie projektu Motor Studio.

Do konkursu zakwalifikowało się 101 bibliotek głównych i filii. We wszystkich przeprowadzone zostały konsultacje techniczne bezpośrednio w bibliotekach.

Co się udało zrealizować?

w **10** bibliotekach **oznakowanie wewnętrzne**

w co **10** bibliotece **remont**
lub odświeżenie strefy wejściowej (łącznie w 11 placówkach)

30 napisów biblioteka złożonych z osobnych liter
nowy napis w co czwartej bibliotece

38 zamykanych szklanych **gablot**
nowa gablota w co trzeciej bibliotece

97 tablic informacyjnych
nowa tablica niemal w każdej bibliotece

122 projekty techniczne,
w tym 101 projektów oznakowania zewnętrznego i 21 oznakowania wewnętrznego

178 drogowskazów, czyli średnio 2 znaki na bibliotekę

483 nośniki w sumie wykonane w ramach projektu
tablice, szyldy, drogowskazy

UCZESTNICY KONKURSU

Uczestnicy projektu to biblioteki z gmin wiejskich i miejskich o liczbie mieszkańców nie przekraczającej 20 tys. Zostali oni wyłonieni w wyniku otartego konkursu, w którym decydująca była kolejność zgłoszeń i poprawne wypełnienie formularza. Konkurs spotkał się z bardzo dużym zainteresowaniem – lista uczestników została skompletowana w ciągu dwóch dni.

Uczestnicy konkursu według kolejności rekrutacji

Węgliniec

Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy

Klucze

Gminna Biblioteka Publiczna w Kluczach
Filia w Jaroszewcu

Chocz

Biblioteka Publiczna Gminy Chocz

Kosakowo

Biblioteka Publiczna Gminy Kosakowo
im. Augustyna Necla

Grodzisk Mazowiecki

Biblioteka Publiczna Gminy Grodzisk Mazowiecki
Filia nr 2 - Pawilon Kultury

Piekoszów

Biblioteka Centrum Kultury w Piekoszowie
Filia w Rykoszynie
Filia w Zajączkowie
Filia w Brynicy

Jejkowice

Gminna Biblioteka Publiczna w Jejkowicach

Tarnowiec

Gminna Biblioteka Publiczna w Tarnowcu
Filia w Gliniku Polskim
Filia w Łubnie Szlacheckim

Biała Rawska

Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Białej Rawskiej

Łaziska

Gminna Biblioteka i Dom Kultury w Łaziskach
Filia w Braciejowicach

Komorów

Gminna Biblioteka Publiczna w Komorowie

Miłomłyn

Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Miłomłynie

Złotoryja

Miejska Biblioteka Publiczna w Złotoryi

Mochowo

Gminna Biblioteka Publiczna w Mochowie

Pieszycy

Miejska Biblioteka Publiczna
- Centrum Kultury w Pieszycach

Bojanowo

Miejska Biblioteka Publiczna w Bojanowie

Opole Lubelskie

Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Opolu Lubelskim

Sępólno Krajeńskie

Biblioteka Publiczna im Jana Iwaszkiewicza
w Sępólnie Krajeńskim
Filia w Sępólnie Krajeńskim

Stary Zamość

Gminna Biblioteka Publiczna w Starym Zamościu

Wieczfnia Kościelna

Gminna Biblioteka Publiczna w Wieczfnie Kościelnej

Jedlina-Zdrój

Miejska Biblioteka Publiczna w Jedlinie-Zdroju

Sławno

Gminna Biblioteka Publiczna w Sławnie

Wiżajny

Gminna Biblioteka Publiczna w Wiżajnach

Stare Pole

Gminna Biblioteka Publiczna w Starym Polu

Moszczenica

Ośrodek Kultury i Biblioteki – Gminna Biblioteka Publiczna
Ośrodek Kultury i Biblioteki Filia w Staszówce

Pieniężno

Miejska Biblioteka w Pieniężnie

Nowogrodziec

Biblioteka Miejska w Nowogrodźcu

Pniewy

Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Centrum Kultury
Pniewy

Hańsk

Gminny Ośrodek Kultury - Biblioteka Publiczna Gminy
Hańsk

Wola Rębkowska

Gminna Biblioteka Publiczna w Woli Rębkowskiej
Filia w Rębkowie
Filia w Rudzie Talubskiej
Filia w Jagodnem

Brzeziny

Gminny Ośrodek Kultury w Brzezinach

Książ Wielkopolski

Biblioteka Publiczna w Książu Wielkopolskim

Mszczonów

Miejska Biblioteka Publiczna w Mszczonowie
Filia w Osuchowie

Mędrzechów

Gminna Biblioteka Publiczna w Mędrzechowie
Filia w Grądach

Darłowo

Miejska Biblioteka Publiczna im. Agnieszki Osieckiej
Filia w Darłównu

Kłodawa

Gminna Biblioteka Publiczna
Filia w Różankach

Ostrówek-Kolonia

Gminna Biblioteka Publiczna w Ostrówku-Kolonii
Filia w Leszkowicach
Filia w Tarkawicy

Gozdnica

Miejska Biblioteka Publiczna w Gozdnicy

Domasławice

Gminna Biblioteka Publiczna w Domasławicach

Koszarawa

Gminna Biblioteka Publiczna w Koszarawie

Baranów

Gminna Biblioteka Publiczna w Baranowie
Filia w Kaskach

Szczytna

Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy

Nielisz

Biblioteka Publiczna Gminy Nielisz

Pałecznicza

Gminna Biblioteka Publiczna w Pałecznicy

Serokomla

Gminna Biblioteka Publiczna w Serokomli
Filia w Charlejewie

Kazimierza Wielka

Miejsko-Gminna i Powiatowa Biblioteka Publiczna
im. Mikołaja Reja
Filia dla Dzieci i Młodzieży M-GiPBP w Kazimierzy
Wielkiej

Łądek Zdrój

Biblioteka Centrum Kultury i Rekreacji w Łądku Zdroju

Lwówek

Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Lwówek

Chełmek

Biblioteka Publiczna Miejskiego Ośrodka Kultury,
Sportu i Rekreacji w Chełmku
Filia nr 1 w Chełmku
Filia nr 2 w Gorzowie
Filia nr 3 w Bobrku

Nasielsk

Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna
Filia w Nowych Pieściorgach
Filia w Ciekosynie

Wojcieszków

Gminna Biblioteka Publiczna w Wojcieszkowie

Świerklaniec

Gminna Biblioteka Publiczna w Świerklańcu
Filia nr 1 w Nakle Śląskim

Zielonki

Biblioteka Publiczna w Zielonkach
Filia w Węgrzyczach
Filia w Przybysławicach

Słupia

Gminna Biblioteka Publiczna w Słupi

Ożarów Mazowiecki

Biblioteka Publiczna w Ożarowie Mazowieckim
Filia nr 1 w Józefowie
Filia nr 2 w Święcicach

Prochowice

Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Prochowicach

Słobódka

Gminna Biblioteka Publiczna w Słobódce

Świercze

Gminna Biblioteka Publiczna w Świerczach

Pasym

Miejska Biblioteka Publiczna w Pasymiu

Zawady

Biblioteka Publiczna Gminy Zawady

Łańcut

Miejska Biblioteka Publiczna w Łańcutcie
Filia nr 1 w Łańcutcie
Filia nr 2 w Łańcutcie

Śliwice

Gminna Biblioteka Publiczna w Śliwicach
Filia w Śliwiczkach

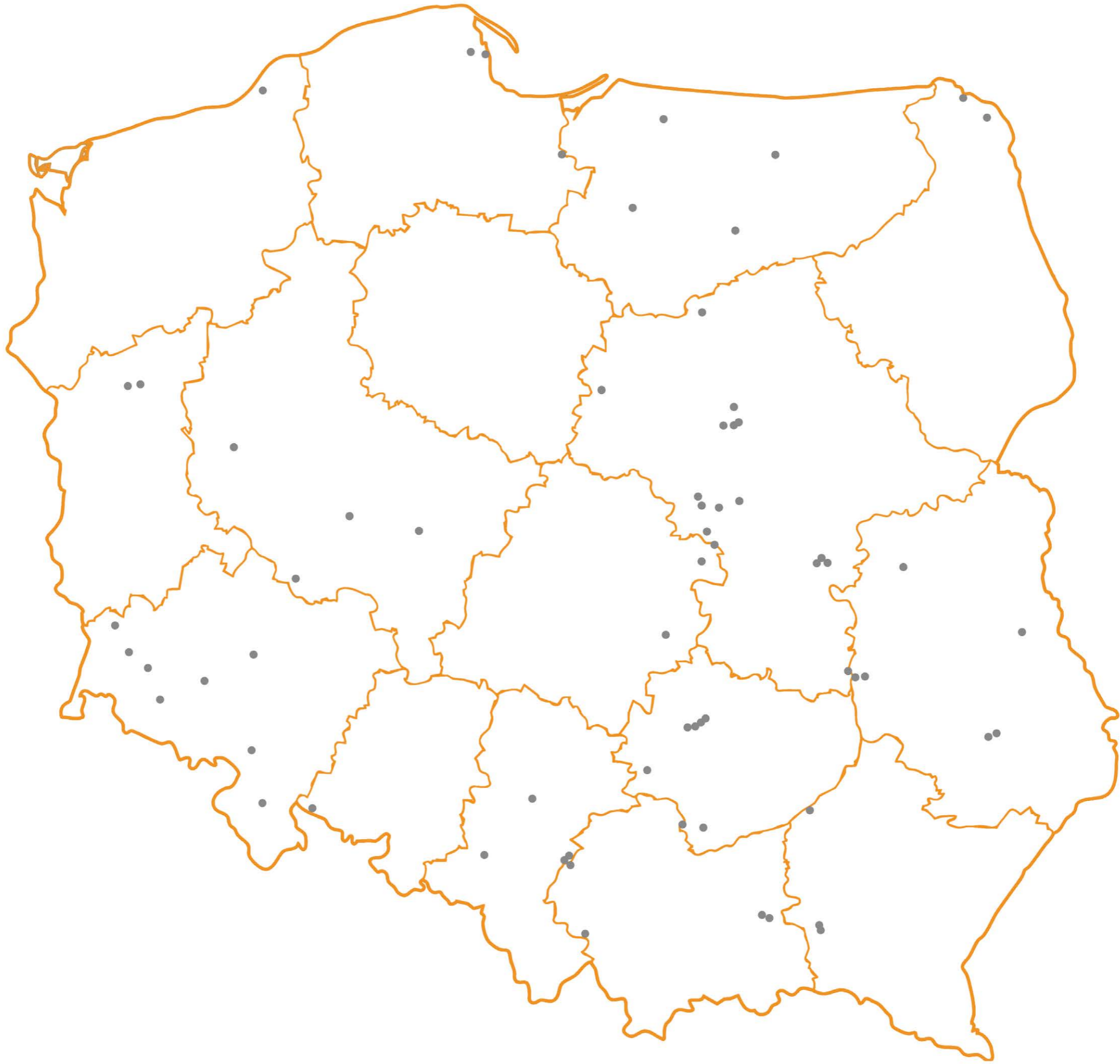
Polanica Zdrój

Miejska Biblioteka Publiczna w Polanicy Zdrój

Nowy Pilczyn

Gminna Biblioteka Publiczna w Nowym Pilczynie
Filia w Dąbrowie
Filia w Izdebnie

Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Węgliniec

Biblioteka mieści się w wyremontowanym budynku z 1934 roku. Wejście frontowe od ulicy prowadzi do części mieszkalnej obiektu. Wejście do biblioteki znajduje się w ścianie szczytowej prostopadłej do ulicy. Niestety nie jest ono dobrze widoczne od strony drogi. Doskonałe miejsce do umieszczenia napisu biblioteka oraz logotypu znajduje się na elewacji bocznej w ceglany kartuszu.

Biblioteka Publiczna Gminy Kosakowo

Biblioteka mieści się w parterowym budynku mieszczącym również Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej i Straż Gminną. Wejście do biblioteki prowadzi od frontu, przez przeszklone drzwi. Zimą wejście jest nieczynne ze względu na brak przedsionka lub kurtyny powietrznej, a do biblioteki wchodzi się ze wspólnego z GOPS przedsionka i korytarza. Konieczne jest oznakowanie obydwu wejść oraz drzwi wewnętrznych.

Gminna Biblioteka Publiczna w Kluczach

Biblioteka mieści się na pierwszym piętrze w dwukondygnacyjnym budynku z lat 70. Budynek zlokalizowany jest w centrum miejscowości. Z zebranych przez pracowników biblioteki ankiet społecznych wynika, że bardzo łatwo jest do niego trafić. Oprócz biblioteki znajdują się w nim Gminny Ośrodek Kultury, restauracja prowadzona przez spółdzielnię socjalną oraz mały zakład krawiecki.

Biblioteka Publiczna Gminy Grodzisk Mazowiecki

Biblioteka mieści się w budynku Centrum Kultury z 2008 roku. Budynek jest nowoczesny, ale z uwagi na niedostosowanie pomieszczeń biblioteki do pełnionych funkcji planowana jest budowa nowego obiektu. Ze względu na planowane przenosiny, a także z uwagi na fakt, że budynek Centrum Kultury jest oznakowany w widoczny i spójny sposób zaproponowane zostało tylko podstawowe oznakowanie zewnętrzne budynku – sygnalizujące obecność biblioteki, ale nie dominujące względem istniejącego oznakowania Domu Kultury.

Gminna Biblioteka Publiczna w Kluczach Filia w Jaroszewcu

Filia biblioteki w Kluczach znajduje się w budynku wielofunkcyjnym na piętrze. Główne pomieszczenia zajmuje w nim Gminny Ośrodek Kultury wraz z świetlicą. Główne wejście prowadzi do wszystkich wyżej wymienionych funkcji. Rolę tablicy informacyjnej pełnią szyby drzwi wejściowych, na które naklejane są wszystkie ważne informacje.

Biblioteka Publiczna Gminy Grodzisk Mazowiecki Filia nr 2 - Pawilon Kultury

Biblioteka mieści się w zmodernizowanym w 2013 roku budynku. Obiekt stanowi ważny punkt w mieście – ze względu na nowoczesną formę oraz plac miejski z atrakcyjnymi meblami miejskimi, otwarty dla mieszkańców. Elewacje budynku oraz wnętrza zaprojektowane zostały w sposób spójny w oparciu o ograniczoną gamę kolorystyczną i materiałową. Proponowane oznakowanie jest koresponduje z istniejącą informacją wizualną, ale podkreśla podstawową funkcję Pawilonu Kultury jaką jest biblioteka.

Biblioteka Publiczna Gminy Chocz

Biblioteka mieści się w jednokondygnacyjnym pawilonie z lat 70. W tym samym budynku znajduje się przedszkole, ale obie instytucje mają osobne wejścia. Obiekt, według adresu, usytuowany jest przy ulicy Marii Konopnickiej – w rzeczywistości znajduje się w drugiej linii budynków, za siedzibą NFZ i nie jest widoczny z drogi. Ostatni remont budynku przeprowadzono w 2003 roku. Elewacja i wnętrza są w dobrym stanie, ale schody i barierka wymagają odświeżenia.

Biblioteka Centrum Kultury w Piekoszowie

Trwa przebudowa budynku biblioteki, która planowo ma zakończyć się jesienią 2014 roku. Jednokondygnacyjny budynek z lat 40. został nadbudowany o jedno piętro i powiększony. Na parterze umieszczony będzie księgozbiór – w tym działy dla dorosłych, dzieci oraz młodzieży. Na piętrze znajdzie się mediateka, sala wielofunkcyjna oraz studio lokalnej telewizji internetowej. Dla całej instytucji opracowany został wspólny logotyp z literami „BCK” w kolorze niebieskim, czerwonym i żółtym, który od roku używany jest przez bibliotekę i filie, zgodnie ze wspólnym planem promocji.

Biblioteka Centrum Kultury w Piekoszowie Filia w Rykoszynie

Biblioteka zajmuje drobny budynek położony na terenie należącym do kościoła i plebanii. Obiekt jest jednokondygnacyjny, wejście do biblioteki znajduje się na ścianie szczytowej, pod dużym napisem „Biblioteka”. Teren jest ogrodzony, a wejście do biblioteki jest widoczne jedynie z jednego kierunku.

Biblioteka Centrum Kultury w Piekoszowie Filia w Zajączkowie

Biblioteka mieści się w odnowionym jednokondygnacyjnym budynku z lat 50. Obiekt znajduje się centrum miejscowości i jest dobrze widoczny. Ściany budynku pokryte są jasnym kremowym tynkiem, dach kryty brązową blachodachówką, stolarka drzwiowa jest również ciemnobrązowa. Budynek nie jest ogrodzony.

Biblioteka Centrum Kultury w Piekoszowie Filia w Brynicy

Biblioteka mieści się w nowym budynku z 2012 roku. W tym samym obiekcie działa OSP oraz przedszkole. Budynek pokryty jest jasnym kremowym tynkiem i dachem z czerwonej blachodachówki. Wszystkie instytucje mieszczące się w budynku oznaczone są przez wyraziste czerwone napisy ze styroduru na elewacji. Ze względu na dominujący w oznakowaniu kolor czerwony proponowane jest zastosowanie tego koloru także w logotypach Kierunku Biblioteka.

Gminna Biblioteka Publiczna w Jejkowicach

Biblioteka znajduje się w budynku z lat 90., który mieści także OSP oraz Ośrodek Kultury. Każda instytucja ma swoje oddzielne wejście. Biblioteka znajduje się na piętrze. Wchodzi się do niej po schodkach od strony ulicy. Część elewacji w okolicy strefy wejściowej została zdewastowana przez kibiców klubu sportowego. Istniejąca gabłota informacyjna nie wystarcza na umieszczanie wszystkich informacji. Godziny otwarcia biblioteki umieszczone są na kartce przyklejonej do drzwi wejściowych. W 2015 roku planowana jest termomodernizacja budynku, dlatego proponowany system oznakowania zewnętrznego ma być trwały i uniwersalny.

Gminna Biblioteka Publiczna w Tarnowcu

Biblioteka mieści się w budynku, którym stanowi ważny punkt orientacyjny w przestrzeni Tarnowca. Mieści się w nim także Gminny Ośrodek Kultury. Przed budynkiem znajduje się duży plac. Obiekt jest świeżo zmodernizowany. Jego elewacje zostały zaprojektowane w sposób spójny, w oparciu o ograniczoną gamę kolorystyczną i materiałową. Po zakończeniu modernizacji na budynku pojawią się szyldy z napisem Biblioteka oraz GOK.

Gminna Biblioteka Publiczna w Tarnowcu Filia w Gliniku Polskim

Biblioteka mieści się w budynku Domu Ludowego. Działają w nim również sklep i OSP. Brązowe drzwi prowadzące do biblioteki znajdują się w podcieniu, na ścianie prostopadłej do elewacji. Obecnie rolę tablicy informacyjnej pełni obwieszona kartkami okno witrynowe, które w niedługim czasie ma zostać wymienione. Elewacja została wyremontowana w 2013 roku – pomalowano ją wówczas na kolor żółty.

Gminna Biblioteka Publiczna w Tarnowcu Filia w Łubnie Szlacheckim

Biblioteka mieści się w budynku szkoły. Wejście do niej znajduje się w bardzo dobrze widocznej z drogi ślepej, szarej ścianie. Do wejścia prowadzą schody oraz pochylnia. Jest ono dobrze zaakcentowane i wyeksponowane. Budynek utrzymany jest w stonowanej, szarej kolorystyce.

Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Białej Rawskiej

Biblioteka mieści się w centrum miejscowości przy ul. Jana Pawła II, na parterze zabytkowego, pochodzącego z 1900 roku, dwupiętrowego budynku. Obiekt jest własnością OSP. Do biblioteki prowadzi osobne wejście. Otwory drzwiowe w budynku są zamknięte łukami, tworząc nad drzwiami świetnie nadające się do umieszczenia loga i napisu pole.

Gminna Biblioteka w Łaziskach

Biblioteka znajduje się w budynku pochodzącym z 1930 roku. Do obu placówek prowadzi wspólne wejście – biblioteka umieszczona jest na piętrze, a parter zajmowany jest przez Dom Kultury. W obiekcie mieści się także Ośrodek Pomocy Społecznej z osobnym wejściem. Niestety budynek zlokalizowany jest na uboczu miejscowości i trudno jest do niego trafić szczególnie osobom spoza Łazisk. Przy drzwiach wejściowych zawieszona jest gabłota z godzinami otwarcia i bieżącymi informacjami, brakuje jednak drogowskazów ułatwiających dotarcie do biblioteki.

Gminna Biblioteka i Dom Kultury w Łaziskach Filia w Braciejowicach

Biblioteka mieści się na parterze budynku szkoły podstawowej. Budynek został zbudowany w 1980 roku, a ostatni remont odbył się w 2012 roku. Biblioteka posiada osobne wejście, a także drugie, wewnętrzne, wprost z pomieszczeń szkolnych – czynne w czasie trwania roku szkolnego.

Gminna Biblioteka Publiczna w Komorowie

Biblioteka mieści się w willi z lat 50. przekazanej na ten cel przez Marię Dąbrowską. We wnętrzu można zobaczyć pokój pisarki z oryginalnymi meblami. Przed biblioteką znajduje się naturalnej wielkości rzeźba, przedstawiająca patronkę biblioteki siedzącą na ławeczce. Planowana jest wymiana ogrodzenia. Proponowane oznakowanie jest skromne, monochromatyczne i nie dominujące względem formy budynku, ale z powodzeniem podkreśla jego funkcję.

Gminna Biblioteka Publiczna w Miłomłynie

Biblioteka mieści się w budynku usytuowanym w centrum, blisko zbiegu głównych dróg wjazdowych do miasta. Biblioteka zlokalizowana jest na parterze budynku z wysokim poddaszem. Obiekt jest współwłasnością gminy i osób prywatnych. Jego stan jest dobry. Elewacja została niedawno wyremontowana a dotychczasowy sztyl zdjęto.

Miejska Biblioteka Publiczna w Złotoryi

Biblioteka mieści się w samym centrum Złotoryi, przy ulicy prowadzącej do Rynku oraz najważniejszych instytucji publicznych i zabytków w mieście. Wejście znajduje w ścianie szczytowej prostopadłej do ulicy. Tu umieszczony został duży czerwony napis „Biblioteka”, niestety słabo widoczny z wąskiej ulicy. Korzystnym rozwiązaniem mogłoby być umieszczenie na narożniku od strony ulicy kasetonu prostopadłego do elewacji. W podobny sposób oznakowane są sąsiednie usługi (fotograf, redakcja gazety).

Gminna Biblioteka Publiczna w Mochowie

Biblioteka mieści się w tym samym obiekcie co siedziba OSP. Budynek znajduje się w pobliżu szkoły i zabytkowego kościoła w reprezentacyjnej części Mochowa – jest jednak jest zwrócony bokiem do centralnego placu z zielenią. Budynek został niedawno zmodernizowany. Elewacje wykonano w oparciu o ograniczoną gamę kolorystyczną i materiałową. Użyto tynku w dwóch odcieniach pastelowej zieleni oraz białe elementy wykończenia. Proponowany system informacyjny powinien współgrać z tą kolorystyką.

Miejska Biblioteka Publiczna - Centrum Kultury w Pieszycach

Biblioteka zajmie nowy budynek – obecnie na ukończeniu etapu budowy, przed wprowadzeniem mebli i książek. Biblioteka stanowi część Centrum Kultury i zajmować będzie najwyższą kondygnację budynku. Cały obiekt jest minimalistyczny, nowoczesny, zaprojektowany w ograniczonej gamie kolorów - popielatym, białym i żółtym. Do charakteru budynku idealnie pasuje oznakowanie z aluminiowego dibondu uzupełnione czarnym nadrukiem.

Biblioteka Publiczna w Bojanowie

Biblioteka jest bardzo atrakcyjnie i malowniczo położona w samym centrum Bojanowa przy Rynku. Zwraca uwagę przechodniów przez okazałe pelargonie w oknach. Ze względu na tradycyjny charakter otoczenia widoczny w doborze detalu (latarnie, stolarka drzwiowa, ozdobne nadoknia) sugerowane jest zachowanie stonowanej stylistyki oznakowania poprzez dobór kolorów ciemnych i stosowanie blachy lub stali, zamiast kolorowej plandeki i malowanego styropianu.

Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Opolu Lubelskim

Biblioteka mieści się w centrum miejscowości, w bezpośrednim sąsiedztwie zabytkowej architektury sakralnej. Obiekt został wzniesiony w 1976 roku. W trakcie prowadzenia konsultacji budynek był remontowany. Biblioteka zlokalizowana jest na dwóch kondygnacjach: piętrze i parterze. Poza nią obiekt mieści także Towarzystwo Przyjaciół Miasta Opolu Lubelskiego, filię Lubelskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku oraz filię Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej. Mnogość instytucji doprowadziła do chaosu informacyjnego przy wejściu, dlatego proponowane jest włączenie tablic pozostałych placówek do systemu oznakowania biblioteki.

Biblioteka Publiczna im. J. Iwaszkiewicza w Sępólnie Krajeńskim

Biblioteka znajduje się w budynku pochodzącym z 1935 roku. Mieści się w nim także Sąd Rejonowy. Do obu instytucji prowadzi jedno, dobrze widoczne z ulicy, wejście. Dotychczasowe oznakowanie obiektu to duży napis „Biblioteka” na elewacji frontowej, a także wykonana z pleksi, zamocowana na dystansach tablica. Po prawej stronie budynku znajduje się wejście dla niepełnosprawnych. Nie jest ono widoczne od strony elewacji frontowej i brakuje informacji o nim przy wejściu głównym. Elewacja została wyremontowana w 2008 roku – pomalowano ją na kolor ceglany, a opaski okienne na żółto.

Biblioteka Publiczna Filia Miejska w Sępólnie Krajeńskim

Biblioteka znajduje się w zabytkowym budynku pochodzącym z 1929 roku. Jest to siedziba Urzędu Miejskiego i Starostwa Powiatowego, do których prowadzi główne wejście. Drzwi do biblioteki umieszczone są w ścianie po lewej stronie budynku. Są trudne do odnalezienia z powodu braku odpowiedniego oznakowania, które sprowadza się do umieszczonego po lewej stronie drzwi szyldu. Przed obiektem znajduje się parking i trawniki z zadbaną roślinnością.

Gminna Biblioteka Publiczna w Starym Zamościu

Biblioteka mieści się w suterenie Urzędu Gminy. Budynek pochodzący z 1986 roku, remontowano ostatnio w 2012 roku. Do biblioteki prowadzi osobne wejście niewidoczne z żadnej z bram prowadzących na teren posesji. Z tego względu konieczne jest wprowadzenie dodatkowego oznakowania zewnętrznego.

Gminna Biblioteka Publiczna w Wieczfnie Kościelnej

Biblioteka mieści się w budynku znajdującym się w centrum miejscowości naprzeciwko Urzędu Gminy, w pobliżu głównego placu i kościoła. Właścicielem obiektu jest Urząd Gminy. Biblioteka zlokalizowana jest na pierwszym piętrze. Poza nią w budynku siedziby mają: OSP i Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Wejście jest dobrze widoczne, zlokalizowane w środkowej części budynku. Szyldy wszystkich instytucji zgrupowane są po prawej stronie przy podjeździe dla niepełnosprawnych.

Miejska Biblioteka Publiczna w Jedlinie Zdroju

Biblioteka zajmuje parter odnowionego, pochodzącego z 1910 roku budynku, należącego obecnie do Centrum Kultury w Jedlinie-Zdroju. Został on niedawno oznakowany - zarówno na zewnątrz (tablice informacyjne na elewacji wejściowej, oraz logotyp i napis Centrum Kultury na ścianie szczytowej od ulicy) oraz wewnątrz (spójne oznakowanie wszystkich drzwi wewnętrznych). Oznakowanie Centrum Kultury zdominowało obiekt i biblioteka w jego strukturze jest niemal niewidoczna.

Gminna Biblioteka Publiczna w Sławnie

Biblioteka mieści się w jednokondygnacyjnym pawilonie z lat 80. Te same pomieszczenia zajmuje Gminny Ośrodek Kultury. Budynek stoi na krańcu wsi obok boisk gminnych. Nie ma żadnego bezpośredniego sąsiedztwa, dlatego sprzed wejścia rozciąga się rozległy widok na pola i pojedyncze zabudowania wiejskie. Na kominie znajduje się bocianie gniazdo. Biblioteka oznaczona jest czerwoną tradycyjną tablicą. Godziny otwarcia naklejone są na drzwi.

Gminna Biblioteka Publiczna w Wiżajnach

Biblioteka mieści się na pierwszym piętrze budynku przylegającym do gminnego gimnazjum. Stan obiektu jest dobry. Znajduje się on przy ul. Sejneńskiej, w głębi działki na obrzeżach miejscowości. Wejście do niego jest słabo widoczne od strony ulicy. Ze względu na lokalizację za najważniejszy element systemu uznano oznakowanie kierunkowe w najistotniejszych punktach wsi.

Gminna Biblioteka Publiczna w Starym Polu

Biblioteka mieści się w budynku połączonym z Gminnym Ośrodkiem Kultury. Posiadają one osobne wejścia, a do biblioteki wchodzi się z lewej strony budynku. Obiekt wybudowany został w latach 70., w 2010 roku przeprowadzono remont elewacji. Biblioteka nie jest oznakowana ani od strony wejścia, ani w przestrzeni gminy.

Ośrodek Kultury i Biblioteki - Gminna Biblioteka Publiczna w Moszczenicy

Biblioteka mieści się w centralnej części miejscowości, w parterowym budynku usytuowanym przy ulicy. Prowadzą do niej dobrze widoczne drzwi frontowe od strony ulicy. Budynek współdzielony jest z Domem Kultury. Na tym samym terenie, z tyłu, znajduje się szkoła. Do biblioteki można trafić bez problemu, jednak brakuje oznakowania zawierającego podstawowe informacje.

Ośrodek Kultury i Biblioteki - Gminna Biblioteka Publiczna w Moszczenicy Filia w Staszówce

Biblioteka mieści się w małym, drewnianym, skromnym budynku. Usytuowana jest blisko głównej drogi w miejscowości. Budynek nie odróżnia się od obiektów mieszkalnych.

Miejska Biblioteka w Pieniężnie

Biblioteka mieści się na pierwszym piętrze budynku należącego do gminy. W tym samym obiekcie znajduje się Miejsko-Gminny Dom Kultury. Wejście do biblioteki prowadzi przez dobudowaną klatkę schodową z windą. Budynek znajduje się między blokami mieszkalnymi w odległej części miejscowości. Z tego powodu za istotne uznano zaplanowanie systemu oznakowania w sposób pozwalający trafić do biblioteki, dojeżdżającej z innych miejscowości, młodzieży szkolnej. Mimo lokalizacji na uboczu elewacja jest bardzo dobrze widoczna od strony jednej z głównych ulic – Dworcowej.

Biblioteka Miejska w Nowogrodzcu

Biblioteka w Nowogrodzcu jest częścią Gminnego Centrum Kultury i Sportu. Zajmuje parter budynku. Budynek oznaczony jest nazwą Centrum i logotypem tej instytucji. Biblioteka oznakowana jest tylko małą, czerwoną tablicą ukrytą pod daszkiem wejściowym. Dla osób, które nie wiedzą o połączeniu obu instytucji może to być mylące, dlatego konieczne jest dodanie informacji o bibliotece ponad daszkiem - na wysokości istniejącego napisu.

Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Centrum Kultury Pniewy

Biblioteka znajduje się w jednym ze skrzydeł budynku szkoły podstawowej. Przed wejściem znajduje się parking. Jedynym istniejącym oznakowaniem jest naklejony na szybę nad drzwiami napis. W miejscowości istnieje system oznakowania ulic, do którego można włączyć drogowskazy prowadzące do biblioteki. Wewnątrz obiektu brakuje spójnego systemu oznakowania pomieszczeń. Biblioteka powstała w 1988 roku, remont elewacji wykonano w 2000 roku.

Biblioteka Publiczna Gminy Hańsk

Biblioteka mieści się w parterowej części budynku Gminnego Ośrodka Kultury. Obiekt pochodzi z 1987 roku. Ostatni remont wykonano w 2012 roku. Nie dotyczył on elewacji, którą odnowiono w 2006 roku. Kolejny remont planowany jest w 2015 roku z zachowaniem kolorystyki zbliżonej do obecnej. Projektowane monochromatyczne logo i napis dostosowane będą do koloru elewacji i stolarki okiennej.

Gminna Biblioteka Publiczna w Woli Rębkowskiej

Biblioteka mieści się w piwnicy szkoły. Posiada osobne wejście przez parterową dobudówkę mieszczącą klatkę schodową. Dojście do biblioteki jest utrudnione ze względu na lokalizację w bocznej, ślepej uliczce. U wylotu uliczki znajdują się znak zakazu wjazdu, mylący potencjalny użytkowników biblioteki. Brakuje informacji o przeznaczeniu przybudówki, kierunkowskazu u wylotu uliczki oraz gabloty na ogłoszenia i informacje.

Gminna Biblioteka Publiczna w Woli Rębkowskiej Filia w Rębkowie

Biblioteka mieści się w budynku szkoły. Prowadzi do niej osobne wejście, które wygląda tak samo jak wejście do szkoły i znajduje się pod dobudowanym spadzistym daszkiem. Może to mylnie sugerować, że placówka jest biblioteką szkolną, a nie publiczną. Zaproponowano umieszczenie szyldu, napisu „Biblioteka”, tablicy informacyjnej oraz drogowskazów.

Gminna Biblioteka Publiczna w Woli Rębkowskiej Filia w Rudzie Talbuskiej

Biblioteka mieści się w piętrowym, wolnostojącym budynku. Nie odróżnia się on wizualnie od pobliskich domów mieszkalnych i w żaden sposób nie zdradza przeznaczenia. Budynek jest oddalony od ogrodzenia na tyle, że w razie zamknięcia furtki nie istnieje możliwość przeczytania informacji umieszczonych na ścianie. Konieczne jest umieszczenie tabliczki z godzinami otwarcia i gabloty informacyjnej na ogrodzeniu budynku.

Gminna Biblioteka Publiczna w Woli Rębkowskiej Filia w Jagodnem

Biblioteka mieści się w modernistycznym, wolnostojącym pawilonie. Pawilon skierowany jest bokiem do drogi, a frontem do podjazdu na sąsiednią, prywatną posesję. W związku z niekorzystnym usytuowaniem budynku konieczne jest umieszczenie informacji graficznych na bocznej elewacji. Zaplanowano szyld z napisem „Biblioteka”, tablicę z godzinami otwarcia oraz niezbędne drogowskazy w okolicy.

Biblioteka Publiczna Gminy Brzeziny

Biblioteka mieści się w budynku Gminnego Ośrodka Kultury, gruntownie przebudowanego w 2011 roku. Obiekt oznakowany jest dużymi wyraźnymi napisami w kolorze pomarańczowym. Do obu funkcji prowadzi to samo wejście. Pomieszczenia biblioteki znajdują się na pierwszym piętrze. Budynek i napis „Biblioteka Publiczna” są dobrze widoczne. Brakuje drogowskazów wskazujących dojazd/dojście do biblioteki oraz tablicy z godzinami otwarcia.

Biblioteka Publiczna w Książu Wielkopolskim

Biblioteka zajmuje skrzydło kompleksu budynków mieszczących główne instytucje publiczne Książa Wielkopolskiego - Urząd Miejski, Ośrodek Pomocy Społecznej, Bank Spółdzielczy oraz Zakład Usług Komunalnych. Do biblioteki prowadzi osobne wejście. Nieco mylący dla przybysza z zewnątrz jest fakt, że biblioteka ma adres przy ul. Stacha Wichury, tymczasem cały budynek odsunięty jest od tej ulicy i stoi wewnątrz kwartału. Najlepiej widoczne i oznakowane wejście prowadzi do Urzędu Miejskiego. Wejście do biblioteki jest ukryte na tyłach budynku i znajduje się przy ul. Ogrodowej.

Miejska Biblioteka Publiczna w Mszczonowie

Biblioteka mieści się w skrzydle szkoły podstawowej. Obiekt wybudowany został w 2001 roku. Biblioteka jest mylona z biblioteką szkolną. Ze względu na lokalizację głównego wejścia na teren szkoły od bocznej uliczki, biblioteka jest słabo rozpoznawalna w przestrzeni. Brakuje elementów identyfikacyjnych przy wejściu na teren szkoły, a także bezpośrednio na ścianie biblioteki i przy wejściu głównym.

Miejska Biblioteka Publiczna w Mszczonowie Filia w Osuchowie

Biblioteka mieści się na parterze jednopiętrowego budynku usługowego. Pochodzący z 1957 roku obiekt jest w złym stanie technicznym i w najbliższym czasie planowany jest jego remont oraz ocieplenie. Przewidziano także kapitalny remont wnętrza biblioteki i powiększenie jej o dawny lokal mieszkalny. Budynek jest chaotycznie oznakowany szyldami, tablicami i banerami. W ramach planowanego remontu przewidziane jest ujednolicenie oznakowania. Biblioteka potrzebuje wyraźnej identyfikacji zewnętrznej.

Gminna Biblioteka Publiczna w Mędzrechowie

Biblioteka mieści się w budynku wielofunkcyjnym, w centralnej części miejscowości. Biblioteka znajduje się na piętrze i nie posiada osobnego wejścia. W budynku mieści się także sklep spożywczy i sala Domu Ludowego. Według użytkowników łatwo trafić do biblioteki, brakuje jednak oznakowania zawierającego podstawowe informacje o jej działaniu.

Gminna Biblioteka Publiczna w Mędrzechowie Filia w Grądach

Biblioteka mieści się w budynku starej, zamkniętej kilka lat temu szkoły. W bocznej części budynku znajduje się przedszkole, w pozostałych pustych lokalach biurowe. Główne wejście do budynku prowadzi dużymi schodami na pierwsze piętro, gdzie znajduje się biblioteka.

Miejska Biblioteka Publiczna im. Agnieszki Osieckiej w Darłowie

Budynek biblioteki znajduje się w parterowym budynku przemysłowym. Mieści się w nim także Urząd Pracy. Do obu instytucji prowadzi to samo wejście, znajdujące się od strony handlowego ciągu pieszego. Elewacja była remontowana w 2010 roku. Pomalowano ją w pomarańczowe i żółte pasy. Kolorystyka identyfikacji wizualnej powinna być stonowana i ograniczona.

Miejska Biblioteka Publiczna im. Agnieszki Osieckiej w Darłowie - Filia w DarłóWKu

Biblioteka znajduje się w dwukondygnacyjnym budynku szkoły, który ścianą szczytową zwrócony jest do głównego pasażu pieszego w mieście. Na ścianie widnieje duży napis z nazwą i adresem zespołu szkół. Elewacje pomalowane są na kolor żółty. Wyeksponowana ściana szczytowa stanowi bardzo dobre miejsce na umieszczenie elementów systemu informacyjnego.

Gminna Biblioteka Publiczna w Kłodawie

Biblioteka znajduje się w budynku z lat 70., a remont elewacji przeprowadzony był w 2007 roku. Obiekt posiada dwa wejścia główne – jedno zlokalizowane z tyłu oraz drugie, przystosowane dla osób niepełnosprawnych, z prawej strony budynku. Dotychczasowe oznakowanie to duży napis „Biblioteka Gminna” na ścianie frontowej oraz czerwona tabliczka na narożniku budynku.

Gminna Biblioteka Publiczna w Kłodawie Filia w Różankach

Biblioteka znajduje się w budynku z lat 70., remont elewacji przeprowadzany był podczas konsultacji. Obiekt zlokalizowany jest w pobliżu szkoły podstawowej. Do biblioteki można dostać się od ulicy Niepodległości lub od strony szkoły. Dotychczasowe oznakowanie to czerwona tablica z nazwą na elewacji budynku. W przestrzeni miejscowości nie ma informacji o lokalizacji biblioteki. Obiekt nie posiada również tablicy ogłoszeniowej – bieżące informacje wywieszane są na szybie drzwi wejściowych.

Gminna Biblioteka Publiczna w Ostrówku Kolonii

Biblioteka mieści się na parterze piętrowego budynku należącego do Ochotniczej Straży Pożarnej. Budynek pochodzi z 1994 roku. Ostatni remont przeprowadzono w 2012 roku. Placówka posiada wejście odrębne od OSP, które współdzieli z Urzędem Pocztowym.

Gminna Biblioteka Publiczna w Ostrówku Kolonii Filia w Leszkowicach

Biblioteka mieści się na parterze piętrowego budynku należącego do OSP. Nie przewidziano osobnego wejścia. Budynek pochodzi z 1956 roku. Ostatni remont przeprowadzono w 2010 roku. Budynek jest ogrodzony, nie posiada oznakowania wskazującego funkcję biblioteki.

Gminna Biblioteka Publiczna w Ostrówku Kolonii Filia w Tarkawicy

Biblioteka mieści się na parterze piętrowego budynku należącego do OSP. Wejście do niej prowadzi głównymi drzwiami. Budynek pochodzi z 1994 roku. Ostatni remont przeprowadzono w 2013 roku. Budynek nie posiada oznakowania informującego o bibliotece.

Miejska Biblioteka Publiczna w Gozdniczy

Biblioteka mieści się w wyremontowanym budynku z początku XX wieku zajmowanym przez Dom Kultury i znajduje się na pierwszym piętrze w centralnej części obiektu. Cały budynek wyróżnia się w otoczeniu dzięki odnowieniu elewacji i skrzynekom z kwiatami w oknach. Na froncie umieszczony jest czerwony napis Dom Kultury i nieco mniejszy Biblioteka. Godziny otwarcia opisane są na drzwiach wewnętrznych biblioteki.

Gminna Biblioteka Publiczna w Baranowie Filia w Kaskach

Biblioteka mieści się w zrewitalizowanym w 2010 roku budynku dawnej szkoły, o klasycznej, symetrycznej formie dworkowej, z podniesionym dachem i oknami w wykuszach. Do budynku dobudowany został portyk z dwoma kolumnami i trójkątnym tympanonem z wmontowaną, zalezioną w czasie budowy, kulą armatnią. Planowane oznakowanie nawiązywać ma do klasycznej formy budynku - wpisując się w istniejące podziały boniowania i formę (napis „Biblioteka” na tympanonie).

Gminna Biblioteka Publiczna w Domasławicach

Ulica wzdłuż której zbudowane są Domasławice z jednej strony łączy się z drogą krajową, a z drugiej dociera do kolejnej miejscowości. Budynek biblioteki zlokalizowany jest w centrum miejscowości. Jest to obiekt wielofunkcyjny – na parterze znajduje się biuro biblioteki, świetlica środowiskowa oraz sklep spożywczy. Do budynku wchodzi się przez niewielką dobudówkę. Wejście do biblioteki, mieszczącej się na pierwszym i drugim piętrze, prowadzi schodami ze świetlicy. Elewacje obiektu mają kolor biały. Dach pokrywa czerwona blachodachówka.

Miejska Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Szczytna

Biblioteka mieści się w kompleksie budynków szkoły podstawowej i hali sportowej. Do biblioteki prowadzą dwa wejścia (inne niż do szkoły, ale te same co do hali sportowej). Planowana jest budowa chodnika wzdłuż budynku prowadzącego do bliższego wejścia (obecnie przechodzi się przez trawnik). Oba wejścia nie są widoczne ani od ulicy Kościelnej (adres biblioteki) - dojście piesze; ani od ulicy Wolności (wjazd na parking hali sportowej). Biblioteka oznakowana jest też napisem na szybach, który widoczny jest jedynie od wnętrza kompleksu.

Gminna Biblioteka Publiczna w Koszarawie

Biblioteka mieści się w budynku Zespołu Gimnazjalno-Przedszkolnego im. Jana Pawła II. Do obu instytucji prowadzi wspólne frontowe wejście. Biblioteka znajduje się na parterze i zajmuje dwa pomieszczenia. Budynek usytuowany jest przy głównej ulicy w miejscowości, jednak w sporej odległości od centrum – ok. 3 km od Urzędu Gminy. Użytkownicy twierdzą, że łatwo trafić do biblioteki.

Bibliotek Publiczna Gminy Nielisz

Biblioteka mieści w parterowym budynku z 1964 roku, remontowanym ostatnio w 2001 roku. Oprócz biblioteki znajduje się w nim również Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Do obu instytucji prowadzi jedno wejście. W planach jest przeniesienie biblioteki do budynku Spółdzielni Socjalnej. Elewacja przy głównym wejściu do budynku wymaga remontu. Ponieważ biblioteka zajmuje pomieszczenia na prawo od wejścia oznaczenie „B:Biblioteka” zostanie umieszczone nad oknami placówki. Pozwoli to uniknąć chaosu graficznego nad głównym wejściem do budynku, gdzie znajdują się tablice (których położenia nie można zmienić).

Gminna Biblioteka Publiczna w Baranowie

Biblioteka mieści się w jednokondygnacyjnej przybudówce do Zespołu Szkół w Baranowie. Budynki są połączone w jedną bryłę. Do biblioteki prowadzi osobne wejście. Dotychczasowe oznakowanie biblioteki jest mało widoczne i trudno jest osobie postronnej wyróżnić bibliotekę z bryły szkoły. Ze względu na brak spójności proponowane jest odświeżenie elewacji przed zamontowaniem oznakowania i pomalowanie całej fasady na jeden odcień zieleni.

Gminna Biblioteka Publiczna w Pałeczniczy

Biblioteka mieści się w nowym – wybudowanym 4 lata temu – budynku, przy głównej ulicy, w samym centrum miejscowości. Obiekt jest bardzo dobrze widoczny i łatwo do niego trafić. Ze względu na usytuowanie obiektu w terenie, ważne jest oznakowanie budynku w dwóch miejscach: od strefy wejścia oraz w okolicach przystanku autobusowego.

Gminna Biblioteka Publiczna w Serokomli

Biblioteka mieści się w budynku będącym siedzibą Urzędu Gminy. Znajduje się przed nią mały skwer i parking. Biblioteka posiada oddzielne wejście oznakowane jedynie czerwoną tablicą (prawie niewidoczną z poziomu ulicy). W przyszłości planowane jest przeniesienie biblioteki na drugą stronę ulicy.

Gminna Biblioteka Publiczna w Serokomli

Filia w Charlejewie

Biblioteka mieści się w budynku dawnej szkoły, który stoi jednak w głębi działki i jest niewidoczny z ulicy. Wejście do biblioteki znajduje się z tyłu obiektu. Drzwi frontowe prowadzą do siłowni. Dotychczasowe oznakowanie to jedynie czerwona tablica nad wejściem. Szczególnym problemem jest brak informacji przy bramie wjazdowej na posesję.

Miejsko - Gminna i Powiatowa Biblioteka Publiczna im. Mikołaja Reja w Kazimierzy Wielkiej oraz Filia dla Dzieci i Młodzieży

Biblioteka i jej dziecięca filia mieszczą się w tym samym budynku – prowadzi do nich wspólne wejście. Zajmują przestrzeń parterowego pawilonu, w którym poza bibliotekami, znajduje się także sklep chemiczny. Budynek jest bardzo dobrze widoczny, jednak nie jest wiadome, w której jego części mieści się biblioteka. Brak także informacji o znajdującej się w nim filii. (wiele osób uważa, że w budynku znajduje się jedna biblioteka). Dlatego ważne jest, aby proponowany system dostarczał precyzyjnych informacji.

Biblioteka Centrum Kultury i Rekreacji w Łądku Zdroju

Biblioteka połączona jest formalnie i lokalizacyjnie w Centrum Kultury i Rekreacji. Razem zajmują zabytkowy budynek przy Placu Staromłyńskim. Do biblioteki prowadzi osobne wejście z boku budynku - niewidoczne od strony Placu. Budynek jest objęty opieką konserwatora zabytków. Nie można umieszczać żadnych tablic i szyldów na jego ścianach.

Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Lwówek

Biblioteka mieści się w skrzydle budynku będącego siedzibą Domu Kultury. W stronę ulicy jest zwrócona ślepa ściana. Posiada własne wejście. Remont pochodzący z 1988 roku budynku trwał w trakcie przeprowadzania konsultacji. Przewidziano zrealizowanie pochylni dla niepełnosprawnych, wymianę zadaszenia wejścia oraz pomalowanie elewacji na zielono i pomarańczowo. W Lwówku istnieje system oznakowania ulic, proponowane jest wykorzystanie go do umieszczenia drogowskazów prowadzących do biblioteki.

Biblioteka Publiczna Miejskiego Ośrodka Kultury Sportu i Rekreacji w Chełmku

Biblioteka mieści się w zabytkowym, drewnianym budynku zlokalizowanym w miejskim parku. Budynek z zewnątrz wygląda na bardzo zadbane, deski na elewacji są w dobrej kondycji. Przed budynkiem znajduje się pozostałość po ogrodzeniu – stara furtka wraz z tablicą informacyjną. W najbliższym czasie biblioteka będzie rozbudowywana, dlatego ważne jest wprowadzenie uniwersalnego systemu oznakowania placówki, który będzie pasował do planowanego pawilonu. Ze względu na liczne filie ważne jest stworzenie rozpoznawalnego spójnego systemu informacyjnego, dopasowanego jednocześnie do indywidualnych warunków każdego z obiektów.

Biblioteka Publiczna Miejskiego Ośrodka Kultury, Sportu i Rekreacji w Chełmku - Filia nr 1

Biblioteka znajduje się w budynku Domu Ludowego, w którym mieści się również świetlica i Koło Gospodyń Wiejskich. Tablica informacyjna jest bardzo stara – spróchniała i zniszczona, jest jednak ważnym nośnikiem informacji na temat biblioteki. Strefa wejścia do budynku została zdewastowana przez graffiti. System identyfikacji wizualnej filii biblioteki powinien nawiązywać do oznakowania placówki głównej.

Biblioteka Publiczna Miejskiego Ośrodka Kultury, Sportu i Rekreacji w Chełmku - Filia nr 2 w Gorzowie

Biblioteka mieści się w pięknym i zabytkowym, ważnym dla mieszkańców Gorzowa budynku. Poza biblioteką znajduje się tu Wiejski Dom Kultury i świetlica. Biblioteka znajduje się na parterze. Mieszkańcy doceniają wyjątkowy charakter budynku, który wykonany jest z ręcznie wyrabianej cegły. Rekomendowany system informacyjny utrzymany powinien być w stonowanych, monochromatycznych barwach, pasujących do szlacheckiego charakteru obiektu.

Biblioteka Publiczna Miejskiego Ośrodka Kultury, Sportu i Rekreacji w Chełmku - Filia nr 3 w Bobrku

Budynek biblioteki znajduje się na terenie szkoły. Lokal jest bardzo mały, jednak mimo niewielkiej powierzchni znajduje się tam duży księgozbiór. Biblioteka ma dużo użytkowników w wieku szkolnym, którzy wypożyczają lektury i korzystają z komputerów. Po lewej stronie w tym samym budynku znajduje się mieszkanie prywatne. Strefa wejściowa do budynku jest w złym stanie – tynk na elewacji odpada, a istniejąca tablica informacyjna jest bardzo zniszczona. Proponowany system informacyjny powinien odpowiadać na potrzeby biblioteki, być czytelny i zachęcający szczególnie dla dzieci.

Gminna Biblioteka Publiczna w Wojcieszowie

Biblioteka znajduje się w centralnej części miejscowości w pobliżu małego parku i neogotyckiego kościoła. Obiekt wraz z wejściem głównym są dobrze widoczne z ulicy. Elewacja budynku została wyremontowana w 2008 roku i pomalowana na kolory pastelowe. Dotychczasowe oznakowanie stanowi duży, przyklejony do tynku napis „Biblioteka” po prawej stronie elewacji frontowej. Jego demontaż mógłby uszkodzić powierzchnię ściany, dlatego jedynie planuje się realizację szyldu i tablicy informacyjnej przy drzwiach wejściowych.

Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Nasielsku

Biblioteka mieści się na pierwszym piętrze budynku przy ul. J. Piłsudskiego, w obiekcie znajdującym się w rejestrze zabytków. Elewacja budynku jest w bardzo złym stanie, jednak z powodu braku środków na odnowienie całej elewacji nie planuje się w najbliższym czasie remontu. Najbardziej widoczną częścią budynku jest ściana wejściowa prostopadła do ulicy. Elewacja od strony ulicy przesłonięta jest przez drzewa, dlatego korzystne będzie umieszczenie tablicy informacyjnej na ogrodzeniu budynku. Za konieczne uznano także umieszczenie drogowskazów prowadzących do biblioteki z centrum miasta.

Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Nasielsku Filia w Nowych Pieściorgach

Biblioteka mieści się na półpiętrze hali dworca kolejowego Nasielsk, w miejscowości Nowe Pieściogi. Dworzec od lat znajduje się w złym stanie i rozważane jest przeznaczenie go do rozbiórki. Biblioteka nie posiada żadnego oznakowania poza tabliczką informacyjną wewnątrz hali na okratowaniu okien. Z uwagi na niepewną sytuację lokalową filii zdecydowano się na wykonanie prostych szyldów i tablic informacyjnych, które będą mogły być przeniesione do ewentualnej nowej siedziby filii w Nowych Pieściorgach.

Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Nasielsku Filia w Ciekosynie

Biblioteka mieści się w lokalu o powierzchni ok. 30m², na parterze budynku mieszkalnego należącego do ZDM Nasielsk. Wejście do biblioteki znajduje się od strony podwórza i jest niewidoczne z ulicy. Obecne oznakowanie w postaci szyldu w oknie jest prawie niezauważalne. Brak także widocznej informacji o godzinach otwarcia. Drzwi biblioteki oklejone są kartkami z informacjami o wydarzeniach i akcjach organizowanych przez bibliotekę, co wskazuje na przydatność zewnętrznej gabloty informacyjnej.

Gminna Biblioteka Publiczna w Świerkłańcu

Biblioteka mieści się w budynku z lat 80., w którym prócz instytucji znajdują się lokale mieszkalne. Wejście do placówki znajduje się od frontu. Budynek usytuowany jest na skrzyżowaniu dwóch ulic. Przed ogrodzeniem znajduje się bardzo zniszczona tablica informacyjna, na której są umieszczane różne informacje dotyczące zarówno biblioteki jak i komercyjne reklamy. Budynek jest w dobrym stanie, jednak elewacja wymaga odświeżenia, ponieważ tynk jest przybrudzony. Atutem informacyjnym biblioteki jest bardzo dobrze prosperująca strona internetowa. W projektowanym systemie identyfikacji, proponowane jest odwołanie się do kolorystyki strony.

Gminna Biblioteka Publiczna w Świerkłańcu Filia nr 1 w Nakle Śląskim

Filia biblioteki znajduje się w budynku wielofunkcyjnym, zlokalizowanym w samym centrum miejscowości przy głównej ulicy. W obiekcie znajdują się także Ośrodek Opieki Społecznej, biuro rachunkowe, agencja pocztowa oraz prywatne mieszkania. Filia biblioteki ulokowana jest na pierwszym piętrze, wejście do niej prowadzi schodami od strony ulicy. Strefa wejścia jest zaniedbana – zwisające kable, brudny tynk oraz nadmiar informacji powodują, że aktualna tablica biblioteki jest niezauważalna i niewykorzystywana przez użytkowników. Ważnym elementem oznakowania biblioteki powinna być informacja o godzinach otwarcia placówki.

Biblioteka Publiczna w Zielonkach

Biblioteka znajduje się w nowo wybudowanym kompleksie. Mieszczą się w nim Centrum Kultury, sala weselna, restauracja, pogotowie, sklep oraz inne usługi. Mimo swojej wielofunkcyjności biblioteka posiada wydzieloną, odrębną strefę wejścia. Jest ono szerokie i uwzględnia potrzeby osób niepełnosprawnych – jednak, aby uzyskać jakiegokolwiek informacje dotyczące otwarcia placówki trzeba podejść po schodach do drzwi wejściowych. Brakuje informacji przed biblioteką.

**Biblioteka Publiczna w Zielonkach
Filia w Węgrzcach**

Biblioteka znajduje się na tyłach remizy strażackiej, w której działa również sala weselna. Ściana przy wejściu do biblioteki jest wymalowana różnymi rysunkami, niepasującymi do pozostałej, świeżo odremontowanej części budynku. Biblioteka znajduje się za ogrodzeniem z wypłowiałym banerem.

**Biblioteka Publiczna w Zielonkach
Filia w Przybysławicach**

Biblioteka mieści się w budynku wielofunkcyjnym. Znajduje się w centrum miejscowości, za przystankiem autobusowym przy głównej drodze w miejscowości. Wejście do biblioteki usytuowane jest z boku, za ogrodzeniem.

Gminna Biblioteka Publiczna w Słupi

Biblioteka mieści się w suterenie budynku pochodzącego z lat 80. Obiekt jest malowniczo położony na skarpie – sprzed wejścia do biblioteki widać staw z wysepką i budkami łęgowymi dla kaczek. Biblioteka mieści się nieco na uboczu miejscowości. Poprzez swoje usytuowanie, za ogrodzeniem i drzewami, mimo dużego czerwonego napisu jest niewidoczna z głównej drogi. W tym samym budynku mieści się ośrodek zdrowia, którego tablice informacyjne umieszczone są nad napisem „Biblioteka”. Wyższe kondygnacje zajmują mieszkania komunalne.

Biblioteka Publiczna w Ożarówie Mazowieckim

Biblioteka mieści się w kompleksie szkolnym. Po przeciwnej stronie ulicy zlokalizowana jest szkoła podstawowa i oddział przedszkolny w budynku modułowym. Mimo że niemal każda z instytucji oświatowych ma swoją własną bibliotekę, samodzielność Biblioteki Publicznej nie jest na zewnątrz widoczna. Informacje o jej działaniu widoczne są tylko po wejściu na teren szkoły.

**Biblioteka Publiczna w Ożarówie Mazowieckim
Filia w Józefowie**

Biblioteka mieści się w ładnym i zadbanym ceglany budynku z 1900 roku, razem z Domem Kultury i Zakładem Usług Komunalnych. Chociaż czytelnicy nie mają problemu z trafieniem do biblioteki, to potrzebne jest nowe, wyraźne oznakowanie. Dotychczasowe tradycyjne czerwone tablice dobrze korespondują z formą budynku, ale przez natłoczenie są mało czytelne. Proponowane oznakowanie z systemu Kierunek Biblioteka przez charakterystyczny kolor nawiązuje do dotychczasowego oznakowania.

**Biblioteka Publiczna w Ożarówie Mazowieckim
Filia w Święcicach**

Biblioteka mieści się w budynku OSP. Jedyną informacją o bibliotece to czerwona tablica nad wejściem. Budynek otoczony jest ogrodzeniem i przesłonięty od drogi zielenią, przez co nie ma możliwości przypadkowego natknięcia się na bibliotekę. Budynek jest zaniedbany – zniszczona jest elewacja i schody prowadzące do budynku. W związku z niejasną sytuacją własnościową, w najbliższym czasie, nie planuje się zmian. Ze względu na bardzo słabą widoczność i zły stan techniczny budynku, proponowane jest skromne i lekkie oznakowanie nie wymagające dużych inwestycji.

Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Prochowicach

Biblioteka jest bardzo atrakcyjnie położona – znajduje się w samym centrum, przy Rynku. Niestety zajmuje przestrzeń w oficynie budynku. W części frontowej mieszkają lokatorzy, a elewacja główna jest bardzo zaniedbana. W kontraście do części frontowej tylna część budynku jest wyremontowana. Uwagę zwraca piękny wewnętrzny dziedziniec z wypielęgnowaną zielenią.

Gminna Biblioteka Publiczna w Słobótce

Biblioteka mieści się na pierwszym piętrze budynku Gminnego Gimnazjum, na obrzeżach miejscowości. Obiekt w stanie dobrym usytuowany jest w głębi działki, a wejście do części bibliotecznej jest niewidoczne od strony drogi. Najistotniejsze dla placówki jest wykonanie szyldu i gabloty.

Gminna Biblioteka Publiczna w Świerczach

Biblioteka mieści się w budynku Gminnego Gimnazjum, nie jest on jednak wyraźnie oznakowany od strony ulicy. Stan jego elewacji można określić jako dobry. Biblioteka nie posiada odrębnego wejścia, a obecnie znajduje się ono na parterze obok hallu wejściowego. Z tych powodów, przez część mieszkańców, może być ona postrzegana jako biblioteka szkolna.

Gminna Biblioteka Publiczna w Pasymiu

Biblioteka mieści się na parterze budynku Gminnego Gimnazjum. Szkoła zlokalizowana jest na obrzeżu miejscowości, około 2 km od centrum. Wejście do biblioteki znajduje się z boku budynku od strony ul. Jana Pawła II. Jest słabo widoczne, dlatego dla osób nie znających miejscowości biblioteka jest trudna do znalezienia. W przyszłości planowana jest dobudowa przedsionka zewnętrznego przed wejściem.

Gminna Biblioteka Publiczna w Zawadach

Biblioteka mieści się na pierwszym piętrze budynku należącego do Urzędu Gminy Zawady. Wejście do biblioteki jest słabo widoczne ponieważ znajduje się z boku budynku (obok wjazdu do garaży należących do miejscowej OSP) – z tego powodu za istotne uznano stworzenie oznakowania kierunkowego. Elewacja budynku jest mocno zabrudzona. Ze względu na szeroką działalność kulturalną, bardzo ważne jest umieszczenie gabloty informacyjnej. Bardzo dobrym miejscem na umieszczenie szyldu głównego jest wyeksponowana od strony skrzyżowania, pusta ściana.

Miejska Biblioteka Publiczna w Łańcucie

Biblioteka mieści się w pochodzącym z 1975 roku budynku. Nie znajdują się w nim żadne inne funkcje. Wejście do niego prowadzi po schodach, jest całkowicie przeszklone i zadaszone. Nad zadaszeniem znajduje się duży napis BIBLIOTEKA. Ostatni remont elewacji miał miejsce w 2008 roku. Pomalowano ją wówczas dwoma odcieniami ceglastej czerwieni. Stolarka okienna w strefie wejściowej jest brązowa, w pozostałej części budynku biała. Ze względu na intensywną kolorystykę proponowane jest utrzymanie elementów informacyjnych w stonowanych, uspokojonych barwach.

Miejska Biblioteka Publiczna w Łańcucie Filia nr 1

Biblioteka znajduje się w niewielkim, parterowym budynku pochodzącym z 1948 roku. Zwrócony jest on tyłem do głównej ulicy. Wejście znajduje się od strony wewnętrznej. Biblioteka mieści się w lokalu wynajmowanym. Ponieważ istnieje prawdopodobieństwo jej przeniesienia oznakowanie powinno mieć charakter uniwersalny.

Miejska Biblioteka Publiczna w Łańcucie Filia nr 2

Biblioteka znajduje się w nowo wybudowanym budynku, na drugim piętrze. Pozostałą część zajmuje Miejski Dom Kultury. Elewacja ma kolor bladego różu, stolarka okienna jest brązowa a dach bordowy. Do obu instytucji prowadzą wspólne drzwi znajdujące się w elewacji prostopadłej do ulicy. Przed budynkiem przewidziano duży parking. Miejski Dom Kultury posiada czerwony szyld w postaci neonu.

Gminna Biblioteka Publiczna w Śliwicach

Biblioteka mieści się w pochodzącym z lat 80. budynku OSP. Budynek ma formę charakterystyczną dla siedziby straży – z dużymi czerwonymi wrotami dla wozów strażackich i wieżyczką. Choć ustawiony jest w dalszej linii budynków to nadal jest dobrze widoczny z głównej drogi (ul. Dworcowej). Przez swój kształt zupełnie nie kojarzy się jednak z biblioteką i osoby, które nie wiedzą o dodatkowej funkcji budynku mogą być zdezorientowane.

Gminna Biblioteka Publiczna w Śliwicach Filia w Śliwiczkach

Biblioteka mieści się w piwnicy jednopiętrowego budynku będącego siedzibą świetlicy wiejskiej. Wejście do biblioteki ukryte jest za drewnianą wiatą przystankową, wewnątrz przybudówki kryjącej schody na niższy poziom. Czerwoną tradycyjną tablicę informującą o bibliotece przesłania krzew iglasty. Nie ma żadnej informacji, że biblioteka mieści się w podziemiu budynku. Budynek położony jest przy głównej drodze do Śliwiczek, naprzeciwko szkoły.

Gminna Biblioteka Publiczna w Nowym Pilczynie

Biblioteka mieści się w niewielkim drewnianym budynku o bejcowanej na ciemny brąz elewacji. Obiekt jest ogrodzony i odsunięty o kilka metrów od głównej drogi. Formą przypomina sąsiednie gospodarstwa dlatego łatwo go ominąć. Niewielka, czerwona tablica zlewa się z kolorem ściany. Wejście do biblioteki znajduje się na tyłach budynku, od strony podwórka.

Gminna Biblioteka Publiczna w Nowym Pilczynie

Filia w Dąbrowie

Biblioteka w Dąbrowie mieści się w budynku OSP. Pomieszczenia biblioteki znajdują się na tyłach budynku, ale wchodzi się od frontu. Budynek jest ogrodzony. Ze względu na większe gabaryty jest dobrze widoczne w tkance wsi.

Gminna Biblioteka Publiczna w Nowym Pilczynie

Filia w Izdebnie

Biblioteka w Izdebnie, podobnie jak filia w Dąbrowie, mieści się w budynku OSP. Pomieszczenia biblioteki umieszczone są na parterze, po prawej stronie od wejścia. Na tyłach znajduje się sala wielofunkcyjna, z której korzysta także biblioteka. Budynek wyróżnia się wśród sąsiedniej zabudowy zarówno wymiarami, jak i wzorem płytek na elewacji.

METAMORFOZY przed i po

Efekty projektu najlepiej widać na zestawionych zdjęciach dokumentujących stan przed i po realizacji. Zwróćmy uwagę, że największe zmiany zachodzą nie poprzez dodawanie nowych elementów, ale przez uporządkowanie dotychczasowego stanu. Czasem lepiej coś odjąć niż dodać. Nawet najładniejsze elementy nie będą się dobrze prezentować na brudnych, obitych czy obsmarowanych ścianach. Warto zainwestować w poprawę stanu elewacji zanim powieszono zostaną nowe tablice.

Baranów

Biblioteka w szkole. W ramach konkursu odnowiona została ściana frontowa a kaseton i napis wyróżniają bibliotekę z gmachu szkoły. ➤

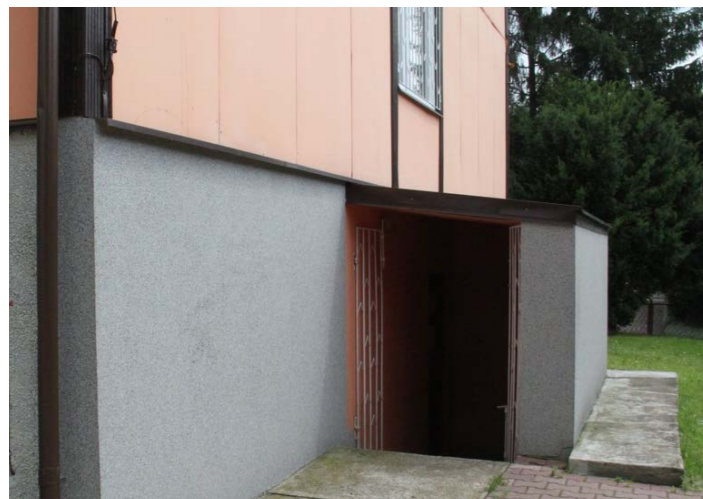

Pieniężno

Biblioteka w Pieniężnie okazała się wyjątkowo wdzięcznym polem działań. Na nowoczesnym budynku elementy systemu Kierunek: Biblioteka są widoczne, czytelne i idealnie wtopiły się w architekturę. ▲

Stary Zamość

Nieciekawe wejście do biblioteki w Starym Zamościu zyskało zupełnie nowy wyraz. Jest nie tylko widoczne, ale też podnosi prestiż instytucji mimo skromnej lokalizacji. ▼

Prochowice

Biblioteka znajduje się przy samym rynku. Poza dotacją odnowiona została elewacja i wymieniona rynna. Zniknął też szpetny szyld sąsiedniego sklepu. Na tym tle zupełnie inaczej prezentuje się nowa tablica i gablota.

Książ Wielkopolski

Biblioteka w Książu Wielkopolskim zniknęła w kompleksie budynków urzędowych. Dzięki oznakowaniu czytelnikom nie tylko łatwiej jest trafić, ale też sama instytucja zyskała na znaczeniu w przestrzeni miasta. ▲

Kosakowo

Na jasnej elewacji, bez zbędnych dodatków przybył szyld i tablica. Dzięki nim funkcja budynku jest czytelna w przestrzeni miasta. ▼

Polanica Zdrój

Do biblioteki jako instytucji kultury nie pasują elementy wykonane z materiałów substandardowych jak np. plandeka, charakterystyczne raczej dla usług, których opis ma być widoczny dla kierowcy jadącego samochodem. W tym przypadku plandekę zastąpił estetyczny napis – chociaż szkoda, że nie spójny z systemem (pogrubione litery, kapitaliki). ◀

Lwówek Śląski

Kompleksowa zmiana zarówno budynku jak i otoczenia. Ocieplona i otynkowana elewacja, zadaszzone wejście, nowe schody i rampa, zaprojektowana zielen, usunięte kraty w oknach – nowa tablica to tylko detal, który uzupełnił poważne zmiany. ▶

Łańcut

Często drzwi zewnętrzne biblioteki są jedynym miejscem, gdzie można umieszczać informacje. Przykład biblioteki w Łańcutcie pokazuje, że indywidualnie zaprojektowana tablica dopasowana do rozmiarów stolarki może zastąpić kosztowne gabloty. ▼

INDYWIDUALNY CHARAKTER

Chociaż dla wszystkich bibliotek zastosowany został ten sam system, to udało się uniknąć multiplikowania identycznych tablic. Każda biblioteka ma swój indywidualny charakter, który projektanci starali się uchwycić projektując szyldy i tablice.

Sępólno Krajeńskie

Zabytkowy budynek mieści nie tylko bibliotekę, ale też ważne urzędy. Oznakowanie dopasowane jest do tablicy urzędu. Zastosowanie szyby z nadrukiem nie wpływa na rytm otworów drzwiowych i okiennych.

Łądek Zdrój

Zabytkowy budynek mieszczący bibliotekę i centrum kultury w Łądku Zdroju zachował elegancki charakter sprzed lat. Nie pasują do niego nowoczesne w charakterze szyldy i kolorowy logotyp. Ale neutralna tablica w oprawie kowalskiej wpisuje się w klimat miejsca.

Brzeziny

Jak połączyć systemowy projekt z istniejącym bardzo wyrazistym oznakowaniem? Kolorowy logotyp uzupełnił istniejące już napisy na elewacji budynku biblioteki i ośrodka kultury w Brzeziniach.

Komorów

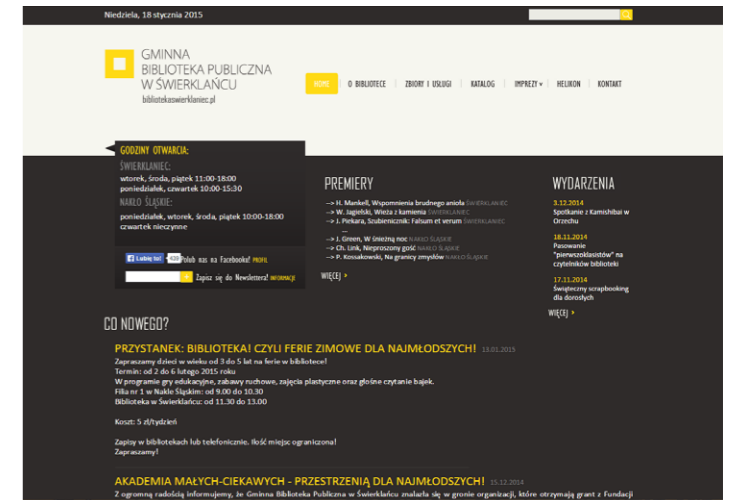
Wyjątkowy charakter – nieco nostalgiczny – ma biblioteka w Komorowie. Podarowana na ten cel przez pisarkę Marię Dąbrowską willa nie wyróżnia się od sąsiednich zatopionych w zieleni domów mieszkalnych. Oznakowanie miało ułatwić znalezienie biblioteki i wejścia (nietypowo prowadzącego od tyłu budynku), ale nie zniszczyć nastroju zakątka. ➤

Świerklaniec

Szara i nieco smętna biblioteka w Świerkłańcu stara się dotrzeć do użytkowników poprzez nowoczesne media. Nowoczesna strona internetowa to chluba biblioteki. Czarno-żółte elementy z wirtualnej biblioteki zaistniały teraz w realnej przestrzeni. ▲

Kaski

Biblioteka w zabytkowym dworze? Niezupełnie. Parter budynku w Kaskach powstał na bazie dawnej szkoły. Piętro, portyk, nadoknia, przełamany dach – to elementy zupełnie nowe. W klasyczny charakter udało się wkomponować napis i logotyp. Wygląda teraz niemal jak rówieśnik armatniej kuli wmurowanej tuż ponad. ▲

Chełmek

Drewniany budynek mieszczący bibliotekę w Chełmku to atrakcja sama w sobie. Projektantom zależało na użyciu materiałów szlachetniejszych niż PCV czy pleksi z nadrukiem. W połączeniu z naturalnym drewnem sprawdzili się neutralne aluminium z wyciętym logotypem pokazującym fakturę desek. ◀

Grodzisk

W przypadku Pawilonu Kultury – filii biblioteki w Grodzisku charakter biblioteki jest bardzo wyraźny. Wprowadzenie nowego systemu wydawało się trudne. Na szczęście przy rozsądnym kompromis i doborze odpowiedniego koloru udało się utrzymać harmonię. ➤

Brynica

Filia piekoszowskiej biblioteki w Brynicy to przykład popularnego dla mniejszych miejscowości łączenia biblioteki z Ochotniczą Strażą Pożarną. W tym przypadku charakterystyczna strażacka czerwień służąca oznakowaniu budynku sprawdziła się także w systemie Kierunek: Biblioteka.

Zielonki

Biblioteka w Zielonkach wciąż poszerza swoje działania. Ważne by informacja o nowych usługach np. nowej izbie regionalnej trafiła nie tylko do stałych czytelników. Nowoczesne tablice to czytelny znak zmian, i to zmian na lepsze i na trwałe. Aluminium z nadrukiem zastępuje (stopniowo) plandeki.

Darłówek

Biblioteka w Darłowie, a dokładniej filia w DarłóWKu zastosowała oznakowanie dopasowane do sytuacji. Styropianowy duży logotyp na zwykłej tynkowanej elewacji podkreśla funkcję a wygląda przy tym tak, jakby był tu od zawsze. ➤

ZESTAWY

W bibliotekach o dużej liczbie filii warto jest pomyśleć o spójnym oznakowaniu wszystkich placówek. Co nam to daje? Po pierwsze - w grupie siła - podobne oznakowanie pokazuje w przestrzeni spójność działania instytucji, obrazuje sposób działania w sieci a nie jako niezależnych punktów. Po drugie - jest tańsze. Zamówienie kilku tablic w tym samym rozmiarze kosztuje mniej niż zestaw pojedynczych projektów. A po trzecie potęguje moc informacji. Niestety taka jest zasada reklamy - to dlatego bloki reklamowe w telewizji są powtarzane w kółko.

Nowy Pilczyn i Wola Rębkowska

Świetnym przykładem zastosowania zunifikowanego systemu jest współpraca 2 bibliotek głównych (w Nowym Pilczynie i Woli Rębkowskiej) w powiecie garwolińskim. Łącznie w spójny sposób udało się oznakować 7 bibliotek, w dodatku oddalonych od siebie tylko o kilka kilometrów. Wszystkie placówki wyróżnia czarne kółko z dymkiem. Zestaw uzupełniają tablice z godzinami otwarcia oraz identyczne gabloty, zakupione dzięki wsparciu gminy.

Piekoszów

Zupełnie inaczej skonstruowany został zestaw oznaczeń dla biblioteki w Piekoszowie. Biblioteka wraz z filiami stanowi część większej struktury jaką jest Biblioteka Centrum Kultury (BCK). Instytucja ta ma własny logotyp i spójny plan promocji. W tym przypadku wybrane kolory dla poszczególnych filii odwołują się do trzech głównych kolorów logotypu. Biblioteka główna natomiast oznakowana jest przy użyciu neutralnego aluminium, które pasuje równocześnie do charakterystycznej różowej elewacji nowego budynku.

BIBLIOTEKA CENTRUM KULTURY
w Piekoszowie

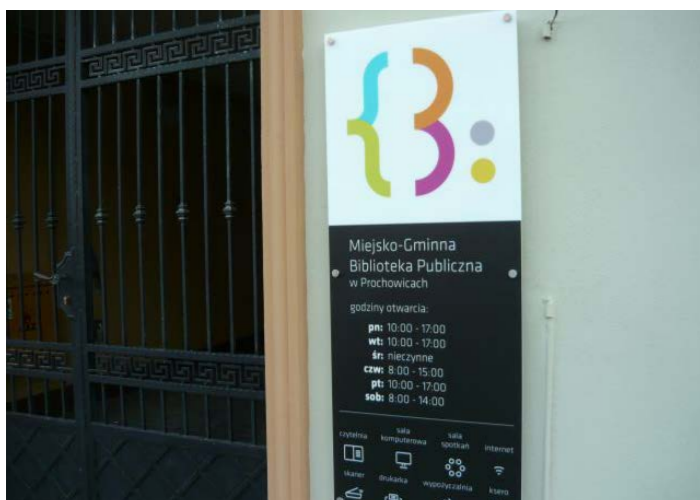

ILE TO KOSZTUJE?

Oglądaniu udanych realizacji oznakowania towarzyszy często pytanie o koszty takich działań. Warto przyjrzeć się jak to wyglądało w bibliotekach objętych konkursem. Koszty mogą być bardzo zróżnicowane i zależą nie tylko od rodzaju oznakowania, ale przede wszystkim od sposobu organizacji realizacji.

Gozdnica – cena 192,50 (+ 60 zł montaż)

Prochowice – 1525,20 zł (wraz z montażem)

Nowogrodzic – 369 zł (cena montażu nieznana)

Ile to kosztuje

Średnia dotacja przyznawana jednej placówce (osobno licząc biblioteki główne i filie) wynosiła 1 800 zł. Najwyższe dotacje w wysokości 2 000 zł otrzymały: Koszarawa, Pałecznicza, Darłowo i filia w DarłóWKu, 3 placówki w Łańcucie. Najniższa dotacja przyznana została w Piekoszowie – 5 000zł na 4 placówki – czyli 1 250 zł na bibliotekę. Najczęściej w podstawowej kwocie udawało się sfinansować: 1 tablicę główną i 2 drogowskazy. Średnio w ramach dotacji biblioteki realizowały po 4 elementy o średniej wartości 400 zł każdy.

Wyjątkowo dobrze poradziły sobie z finansami biblioteki:

- w Książu Wielkopolskim, gdzie zrealizowano duży kolorowy logotyp, duży napis, 2 tablice z logotypem, nazwą, godzinami i dostępnymi usługami oraz 6 drogowskazów, dokładając ze środków własnych do podstawowej dotacji 1 800zł jedynie 239,34 zł ze środków własnych
- w Komorowie (dotacja 1 800 zł) wykonano duży napis z aluminiowych liter montowanych na dystansach, dużą tablicę informacyjną, 7 drogowskazów i jeszcze kilka mniejszych tabliczek do oznakowania wszystkich wejść do biblioteki
- w Łądku Zdroju – (dotacja 1 800 zł) wykonano tablicę w oprawie kowalskiej, tablicę na drzwi, 6 drogowskazów i aluminiowy logotyp
- w Brzezinach (dotacja 1 800zł) – zrealizowano duży kolorowy logotyp, 5 drogowskazów, 2 foliowe okleiny na drzwi i 5 drogowskazów
- w Starym Zamościu (dotacja 1 800zł) udało się wykonać kaseton (w większości bibliotek uznany za niewykonalny ze względu na koszty), tablicę, kolorowy logotyp i napis
- w Choczy (dotacja 1 800 zł) sfinansowana została 1 tablica, 5 drogowskazów, duży sztyl i zostały jeszcze środki na odświeżenie strefy wejściowej – przede wszystkim barierki
- w Piekoszowie za ogólną kwotę dotacji 5000 zł udało się oznakować 4 placówki spójnym systemem realizując przy tym 7 tablic, 3 duże drogowskazy, duży aluminiowy napis oraz naklejane oznakowania na drzwiach szklanych.

To przykłady wyjątkowej gospodarności, ale nawet najskromniejsze realizacje objęły przynajmniej po 2 elementy np. tablicę i gablotę.

Ceny poszczególnych elementów są bardzo trudne do oszacowania ponieważ większość bibliotek rozliczała się poprzez jedną zbiorczą fakturę bez wyszczególnionych pozycji. Jednak nawet w tych przypadkach, kiedy dysponujemy szczegółowymi danymi widać, że cena porównywalnych, często niemal identycznych elementów – znacząco się różniła. Najbardziej jest to widoczne na przykładzie podstawowych tablic informacyjnych, których średnia cena wynosiła 400zł (wraz z montażem), przy czym najtańsza tablica kosztowała ok. 250zł, a najdroższa 1 500 zł. Jest to efekt braku konkurencji w tego rodzaju usługach w niektórych obszarach i dyktowanie cen przez monopolistów.

OZNAKOWANIE WEWNĘTRZNE

Warto jest planować oznakowanie wewnętrzne spójne z zewnętrznym. W ten sposób budujemy wizerunek instytucji dobrze zorganizowanej, nowoczesnej i otwartej. Zewnętrzny szyld i tablice zapraszają do środka. Tabliczki na regałach, przekładki i litery alfabetu pokazują organizację zbiorów i ułatwiają znalezienie konkretnej pozycji. Informują o usługach i ich dostępności. Czasem wieszanie tabliczki nad kopiarką wydaje się nielogiczne – patrząc z perspektywy nieśmiałego czytelnika jest jednak wskazówka, że nie jest to sprzęt tylko dla pracowników i można z niego w razie potrzeby skorzystać.

Brzeziny

Biblioteka w Brzezinach. Konsekwentne użycie koloru pozwala łatwo wyróżnić działy księgozbioru. Stosowanie jednego koloru w obrębie działu ułatwia odczytanie oznaczeń. Na tle kolorowych książek monochromatyczne przekładki są dobrze widoczne. Wprowadzenie kolorowych literek spowodowałyby wizualny chaos.

Pniewy

W bibliotece w Pniewach tabliczki literowe zamiast zaokrągleń mają ścięte narożniki. Kolory zestawów alfabetycznych pomagają zorientować się jak rozłożone są poszczególne działy.

PATENTY

System oznakowania jest elastyczny i zawiera wiele elementów, które można uzupełniać i przetwarzać. Oprócz typowych nośników - tablic informacyjnych, szyldów, drogowskazów i gablot - w poszczególnych bibliotekach zrealizowane zostały elementy nietypowe. Może któreś rozwiązanie sprawdzi się też w Twojej bibliotece?

Zawady

Przez szablon można malować farbą w sprayu, ale równie wygodnie da się to zrobić wątkiem. Do biblioteki w Zawadach trafimy dzięki napisom z kolorowym logotypem.

Jaroszowiec

Trzeba się wpisać w istniejący system oznakowania. Nie ma problemu. Oznakowanie biblioteki w Jaroszowcu (filia biblioteki w Kluczach).

Mszczonowo

Nie umieszczamy informacji o bibliotekach na znakach drogowych. Ale jak widać od każdej zasady są wyjątki. Zrealizowane oznakowanie biblioteki w Mszczonowie.

Pałecznicza

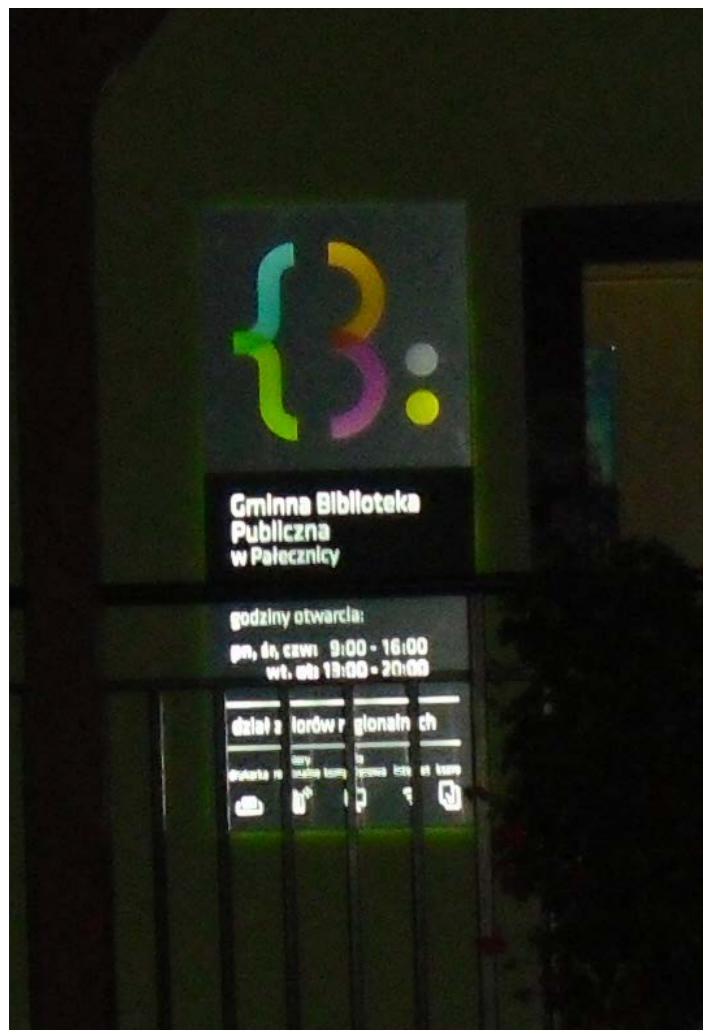
Zwyczajne tablice atrakcyjnie wyglądają tylko za dnia. Podświetlana tablica w Pałeczniczy największe wrażenie robi po zmroku. Wieczór w bibliotece? Dlaczego nie!

Pieściogórze

Nawet kiedy zupełnie nie ma jak umieścić tablicy czy gabloty, można zastosować oznakowany potykacz, na którym zawieszają się informacje o aktualnych wydarzeniach.

Kłodawa

U nas nic nie wolno – tylko urzędowe czerwone tablice. A jednak się da jak pokazuje biblioteka w Kłodawie.

Tarnowiec

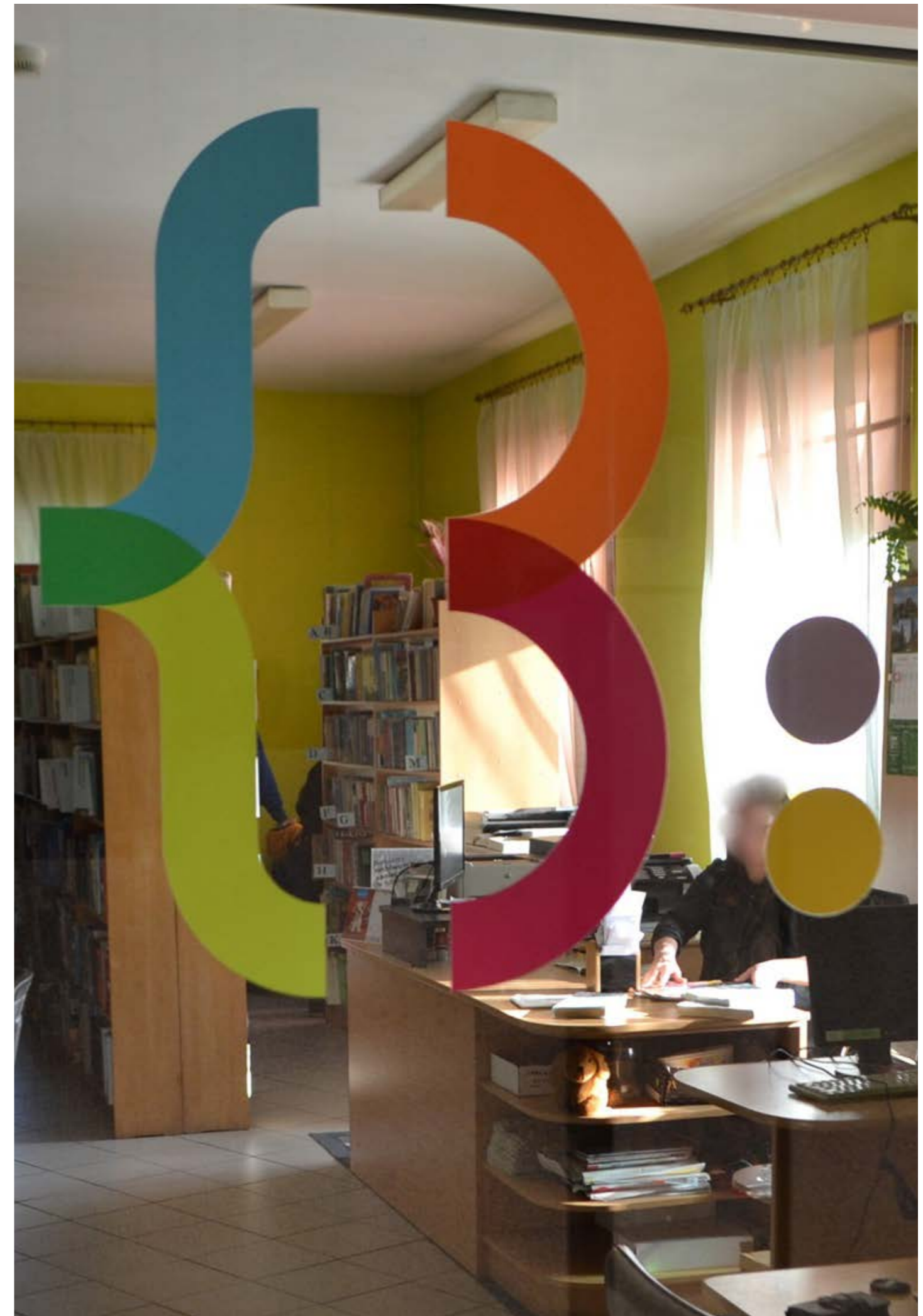
Elementy wcinane w kolorowej folii to bardzo niedrogie i ciekawe rozwiązanie. Dobrze się sprawdza stosowane w umiarze – tak jak w bibliotece w Tarnowcu. Obklejanie wszystkich szyb w drzwiach albo wszystkich okien w budynku nie wygląda dobrze. ➤

Łańcut

Drogowskaz czy tablica? W Łańcutcie dowiemy się nie tylko jak trafić do biblioteki, ale też że „czytanie jest fajne!”. ◀

Pasym

Szablony, których można używać do oznakowania np. chodnika są elementem systemu. Można do nich dodawać nazwy miejscowości i/lub inne zabawne napisy. Szablony przygotowane dla biblioteki w Pasymiu. ▼

UCZYMY SIĘ NA BŁĘDACH

Konkurs Kierunek: Biblioteka służył nie tylko wdrożeniu, ale też popularyzacji oznakowania w systemie konkursowym. Mamy nadzieję, że przykłady z tego podręcznika posłużą kolejnym bibliotekom, które samodzielnie zrealizują oznakowanie. Warto przyjrzeć się bliżej nie tylko pozytywnym przykładom, ale też błędom, których w przyszłości można uniknąć.

Jeden z najczęściej powtarzających się błędów w produkcji. W plikach graficznych na osobnych warstwach zaznaczone zostały kształty do wykrojenia. Zaznaczone to zostało także w instrukcji. Mimo to w wielu bibliotekach tablice nie zostały docięte o czym świadczą białe pola i pozostawione spady – jak przy tej strzałce.

Poszczególne elementy są ładne i starannie wykonane. Jednak przesunięcie dużego logotypu z osi drzwi sprawia wrażenie ustawienia przypadkowego. Dodatkowo zestawienie 6 różnorodnych elementów prostokątnych (okno, gabłota, skrzynki, tablica i jeszcze stara tablica) tworzą wrażenie chaosu.

Wyrazisty przykład jak wiele znaczy miejsce, w którym umieszcza się tablicę. W tym przypadku musi ona konkurować z agresywną reklamą. W dodatku na tablicy umieszczone są informacje do czytania z bliska – godziny otwarcia, informacje o usługach. Trudno sobie wyobrazić, że ktoś przystanie, by czytać o bibliotece przy hałaśliwej drodze pełnej ciężarówek.

Po wymianie oznakowania na nowe, spójne i estetyczne dodawane są elementy niepasujące i brzydkie – w tym przypadku nowa kolorowa tablica na barierce.

Logotyp został przy malowaniu zdeformowany. Do malowania na murze konieczne jest używanie szablonów i dokładne sprawdzanie odległości między elementami. Odstępstwa od koloru widoczne są znacznie mniej niż deformacja kształtów.

Płyta w kasetonie zamontowana została do góry nogami. Można to łatwo naprawić pod warunkiem rozkręcenia kasetonu i obrócenia płyty.

Podobny błąd – jeszcze bardziej widoczny. Tabliczki z literami alfabetu powinny zostać wycięte według obrysu. Tymczasem pozostał obrys, spady i jeszcze biała ramka wokół. ▼

OKIEM EKSPERTA

Dostosowanie systemu oznakowania do lokalnych warunków w przypadku wielu bibliotek było dużym wyzwaniem. Ich estetyka jest bardzo różna, a otoczenie często wymaga uporządkowania. Mimo, że wdrożenie systemu wymagało wysiłku wielu stron, działania zakończyły się sukcesem i powinny być kontynuowane na szerszą skalę, przy wykorzystaniu dotychczasowych doświadczeń w celu eliminacji występujących po drodze czynności.

WDROŻENIE SYSTEMU OZNAKOWANIA BIBLIOTEK PUBLICZNYCH BIORĄCYCH UDZIAŁ W PROJEKCIE „KIERUNEK: BIBLIOTEKA”

Dariusz Śmiechowski

Zadaniem projektu „Kierunek: Biblioteka” było wsparcie bibliotek publicznych w promocji ich usług poprzez wzmocnienie informacji wizualnej w przestrzeni publicznej (przede wszystkim możliwości „dostrzegania” biblioteki przez potencjalnych użytkowników). Rozwiązaniem proponowanym bibliotekom jest adaptacja do lokalnych sytuacji elementów nowego spójnego systemu identyfikacji wizualnej. System został opracowany przez pracownię Motor Studio, laureatów konkursu przeprowadzonego w roku 2012 roku przez Fundację Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego oraz Stowarzyszenie Twórców Grafiki Użytkowej. System autorstwa Motor Studio obejmuje znak (logo) biblioteki publicznej, komplet ikon identyfikujących poszczególne działy zbiorów i pomieszczeń, identyfikację wewnątrz budynku, oznakowanie zewnętrzne, materiały drukowane i inne elementy graficzne przydatne w pracy bibliotek.

Projekt „Kierunek: Biblioteka” przeprowadzony został przez Stowarzyszenie na rzecz poprawy środowiska mieszkalnego „Odblokuj” w dwóch etapach (częściach):

Część pierwsza - konkurs grantowy przeprowadzony na podstawie specjalnie przygotowanego regulaminu i formularza aplikacyjnego. Towarzyszyła mu promocja i informacja w Internecie. W rezultacie konkursu grant otrzymało 101 bibliotek, spośród dobrowolnie zgłaszających się placówek z miejscowości do 50 tys. mieszkańców, uczestniczących w Programie Rozwoju Bibliotek.

Część druga - wdrożeniowa, której dotyczy niniejszy raport, zakładała przeprowadzenie konsultacji technicznych („zdalnych” oraz wyjazdowych - w terenie), opracowanie projektów technicznych i przyznanie dotacji na ich realizację bibliotekom, które zostały zakwalifikowane w wyniku konkursu grantowego. Kwota pomocy wynosiła średnio 1800 zł i przeznaczona była na realizację systemu oznakowania zewnętrznego. 20 bibliotek otrzymało także wskazówki projektowe dla oznakowania wewnętrznego (w przypadkach placówek, które zdecydowały się na jego realizację ze środków własnych, według proponowanych założeń). Konsultacje terenowe (najbardziej skuteczny element działań) w bibliotekach, które otrzymały pomoc finansową przeprowadzone zostały od czerwca do sierpnia 2014 roku.

Raport przygotowany został na podstawie:

- notatek roboczych z konsultacji, w tym dokumentacji zdjęciowej
- materiałów dotyczących projektu zamieszczonych w Internecie
- poradnika opublikowanego przez Stowarzyszenie Twórców Grafiki Użytkowej pt. „KIERUNEK: BIBLIOTEKA. Przewodnik po systemie oznakowania” przygotowanego przez pracownię Motor Studio

Pomoc dla bibliotek ze strony Stowarzyszenia na rzecz poprawy środowiska mieszkalnego „Odblokuj” we wprowadzeniu systemu oznakowania, realizowana w części wdrożeniowej, (przede wszystkim w ramach konsultacji) zakładała następujące etapy działania:

- przygotowanie projektu wstępnego
- wizytę w bibliotece, w ramach której omawiano najlepszy sposób zastosowania elementów systemu oraz przeprowadzano symulację rozmieszczenia elementów (w przestrzeni publicznej miejscowości oraz na elewacji)
- przygotowanie notatki pokonsultacyjnej, z dokumentacją fotograficzną, zawierającą instrukcję do projektu dotyczącą uzgodnionych elementów systemu oznakowania zewnętrznego (ewentualnie także wewnętrznego)
- przygotowanie projektów technicznych oznakowania

Kryteria ewaluacji części wdrożeniowej projektu mogą dotyczyć aspektów funkcjonalnych i estetycznych, przy czym do zakresu natury estetycznej (mającej też oczywisty wpływ na funkcjonalność placówek) należy przede wszystkim odniesienie elementów nowego oznakowania do miejscowego krajobrazu zurbanizowanego (istniejącej przestrzeni publicznej) oraz do architektury budynku, w którym mieści się biblioteka.

Sukces projektu zależy od widocznych efektów realizacji systemu oznakowania, ale także ogólnego potencjalnego wpływu projektu na rozwój bibliotek jako placówek otwartych, atrakcyjnych, wygodnych, wielofunkcyjnych.

Kryteria dotyczące strefy zewnętrznej:

- łatwość odnalezienia biblioteki w krajobrazie zurbanizowanym (drogowskazy przy drodze, ulicy, placu, itp.)
- sposób umieszczenia napisu / szyldu na elewacji budynku (dopasowanie do elewacji, szacunek dla istniejących wartości architektonicznych; szczególne podejście do obiektów o wartości historycznej, zabytkowej)
- widoczność szyldu (w różnych warunkach oświetlenia)
- dostępność, czytelność niezbędnej dla użytkowników informacji (w strefie wejścia do biblioteki; również ewentualnie na ogrodzeniu, itp.)
- ogólny pozytywny wpływ na poprawę postrzeganego z przestrzeni publicznej wizerunku budynku, w którym mieści się biblioteka

Kryteria dotyczące strefy wewnętrznej:

- czytelne oznakowanie pomieszczeń
- ułatwienie dostępności usług (np. komputery, kopiowanie, itp.)
- łatwość znalezienia poszukiwanego działu zbiorów
- stosunek nowych elementów oznakowania do stanu istniejącego (szczególnie w przypadku obiektów o wartości historycznej)
- oczekiwany ogólny pozytywny wpływ nowej informacji wizualnej na architekturę wewnątrz

W ramach wprowadzania informacji wizualnej warto zwrócić uwagę na to, że najpierw trzeba podjąć starania uporządkowania przestrzeni, czemu może pomóc remont, modernizacja. Gdy już urządzone jest wnętrze po remoncie, należy zastanowić się, jakie oznakowanie jest niezbędne (np. czy jest sens umieszczać nad wyraźnie widocznym urządzeniem oznakowanie wskazujące, że jest tu kopiarka, drukarka, skaner?) ◀

Propozycja umieszczenia logotypu z informacją na elewacjach, które najpierw musiałyby zostać wyremontowane. ◀

We wnętrzach bibliotek nowych lub po remoncie warto zachować „powściągliwość wizualną” (wystarczy być może prosta informacja nad wejściami do pomieszczeń). Niezbędne informacje nie muszą być umieszczane na drzwiach, które zdają się zwyczajowo pełnić rolę ich „nośnika”. ▼

NOWY SYSTEM OZNAKOWANIA A ISTNIEJĄCA ARCHITEKTURA BIBLIOTEK

Wdrożenie dotyczyło przede wszystkim elementów systemu oznakowania zewnętrznego:

- drogowskazów;
- napisu / tablic stanowiących szyld biblioteki oraz tablic zawierających niezbędne informacje (również informujących o dostępie do Internetu).

Oznakowanie wewnętrzne stanowiło w ramach tego działania propozycję dodatkową.

Związane z projektem „Kierunek:Biblioteka” działania dla poprawy stanu informacji wizualnej dotyczącej bibliotek zakładają zastosowanie konkretnego nowego systemu oznakowania, którego istotne cechy są niezmiennie (autorsko zastrzeżone na zasadzie „integralności utworu”), chociaż mają charakter „dozwolonego użytku”. Przy realizacji można mówić o znajdowaniu najlepszych z możliwych w danej sytuacji (lokalizacji) sposobów dostosowania do stanu istniejącego.

Większość bibliotek objętych projektem prezentuje sytuację, którą można określić jako typową. Z drugiej strony są to też „przypadki trudne” ze względów estetycznych. W pewnej liczbie przypadków możliwe jest „wchodzenie w dialog” z architekturą obiektów. W wielu jednak trudno mówić o szansach „harmonizowania” elementów nowego systemu ze stanem istniejącym, gdyż proponowany nowy projekt może jedynie kontrastować z istniejącymi elewacjami, napisami, tablicami, drogowskazami – zarówno w sensie jakości graficznej, jak czegoś, co można nazwać „stylem”. Można powiedzieć, że zarówno zharmonizowanie, jak kontrast są możliwe, a rozwiązania kontrastowe będą nawet w wielu przypadkach potęgować efekt zauważania obiektów, niekiedy rzucając także poważne wyzwanie jakości przestrzeni publicznej i istniejącej architekturze.

Przy dostosowywaniu nowego systemu informacji wizualnej w bibliotekach trudno zatem, w wielu przypadkach, promować postulat „zachowania charakteru” (czy też „nawiązania”), gdyż jakość wizualna, zarówno otoczenia wielu bibliotek (przestrzeni publicznej, w której umieszczane mają być np. nowe drogowskazy) jak samej architektury budynków, z reguły wymagałaby poprawy.

Budynki użyteczności publicznej, szczególnie w mniejszych miejscowościach, charakteryzuje często niski standard oraz brak jakości związanej z estetyką, świadomością formy i barwy. Problemem jest zarówno brak podstawowej konserwacji (np. elewacji), jak stosowanie niskiej jakości estetycznej i ekologicznej materiałów – plastiku (okna, detale wykończenia), blachodachówki, najtańszych farb o często agresywnej kolorystyce (w tym do przesady używanie kolorów o zbyt intensywnym natężeniu barwy: pomarańczowego, „łososiowego” czy „morelowego”, żółtego, „piaskowego”, brązu, „ugra”, groszku i innych zieleni, itp.).

Wprowadzenie nowych elementów oznakowania przewiduje wprawdzie ich wykonanie również z takich materiałów, jak blacha czy tworzywa sztuczne (i to z zastosowaniem kilku barw), jest to jednak inny standard. Pokazuje, że świadome zastosowanie tzw. „współczesnych” materiałów może podwyższać jakość wizualną (np. elewacji), ale także paradoksalnie sugeruje, że np. plastik może być stosowany do elementów informacji wizualnej, natomiast nie powinien występować jako dominujący sposób wykończenia budynku.

METODA KONSULTACJI W PRAKTYCE

Konsultacje społeczne prowadzone „na żywo” są zawsze dobrym sposobem na wzajemne kontakty interesariuszy i prowadzą w znaczącym zakresie do realnej partycypacji, udziału różnych grup użytkowników w kształtowaniu przestrzeni i współzarządzania. W przypadku realizacji fazy wdrożeniowej projektu „Kierunek:Biblioteka” istotą konsultacji w terenie było nie tylko zaproponowanie sposobów zastosowania systemu informacji wizualnej w odniesieniu do lokalnych warunków, ale bezpośredni kontakt z osobami odpowiedzialnymi za funkcjonowanie placówek.

Ważnym założeniem nowego systemu informacji wizualnej w bibliotekach jest to, że projekty graficzne nie tylko zostały przekazane do powszechnego wykorzystania, ale projektanci zainspirowali - jak to określili w swoim poradniku - do działania, do zabawy kolorem, kształtem, formą. Można powiedzieć, że najlepsze z możliwych (w danych uwarunkowaniach przestrzennych) miejsca dla drogowskazów, szyldów, tablic informacyjnych (oraz ewentualnie elementów oznakowania we wnętrzu) mogły być znajdowane (z różnym rezultatem), wypróbowane „na żywo” i udokumentowane w postaci symulacji na zdjęciach. W ramach realizacji zaproponowanych (jako rozwinięcie systemu) projektów technicznych możliwe było zatem dopasowywanie elementów oznakowania do danych warunków z udziałem bibliotekarek i bibliotekarzy.

EFEKTY WDROŻENIA

Istotną rolę aktywności projektantów, a szczególnie konsultacji w terenie, była pomoc w efektywnym wykorzystaniu dotacji dla bibliotek oraz zalecenia dla dalszego postępowania (biblioteki otrzymały materiał do przemyśleń - wskazówki, które także ułatwiły wykorzystanie proponowanego systemu). Informacje na ten temat zawierają notatki z konsultacji (krótki opis stanu istniejącego w aspekcie potrzeb oznakowania oraz propozycje zmian, głównie w postaci symulacji na zdjęciach). W części przypadków przedstawione są konkretne propozycje, w innych podane są lokalizacje na zdjęciach.

Efekty:

- Realizacje pilotażowe, które (z niewielkimi uwagami) można traktować jako wzorcowe (modelowe).
- Uporządkowanie, zwiększenie dostrzegalności, atrakcyjności strefy wejścia do biblioteki (elewacji, ogrodzenia).
- Ogólny wpływ na jakość informacji wizualnej w przestrzeni publicznej (efekt edukacyjny także w aspekcie reklamy, itp. nośników informacji).
- Uporządkowanie informacji mające ogólny wpływ na ogólną systematyzację zbiorów i pracy
- Poszerzenie profesjonalnych kontaktów projektantów i bibliotekarzy.
- Rozwój działań interdyscyplinarnych (łączyjących architekturę i projektowanie graficzne).

System oznakowania wewnętrznego wydaje się łatwiejszy do zastosowania (ma on także ważną rolę w uczynieniu biblioteki atrakcyjną, również dla nowych użytkowników).

Symulacje możliwości umieszczenia logotypu i napisu na budynku o szczególnej wartości historycznej. ◀

Dylemat – czy stawiać nowe słupki dla drogowych, czy proponować mocowanie „do czego się da”. Jak mocować drogowy (np. na latarniach, murkach, itp.), również w aspekcie uzgodnień, zezwoleń na umieszczenie drogowych i innych elementów. ◀

Przykłady budynku, gdzie funkcja biblioteki łączona jest z innymi funkcjami (potrzeba starania się o uwidocznienie, że tu znajduje się biblioteka) oraz takiego, gdzie biblioteka jest funkcją dominującą (zalecana możliwość oznaczenia, że tu jest biblioteka na elewacji lepiej dostrzegalnej z przestrzeni publicznej). ▼

WNIOSKI OGÓLNE

Wdrożeniowa część projektu „Kierunek:Biblioteka” udowodniła, że aby warunek uzyskania właściwego efektu estetycznego dopisania się do architektury (czy to w sposób harmonizujący, czy kontrastujący) został spełniony, niezbędna jest profesjonalna pomoc.

Zmiana dotycząca informacji wizualnej w bibliotekach może być najbardziej efektywna, gdy w jej realizacji wezmą udział nie tylko osoby wrażliwe na wartości przestrzeni (np. projektanci), ale także uświadomione w tym zakresie osoby zarządzające biblioteką i decydujące o tym, jaka informacja i w jaki sposób jest umieszczana w obrębie ulic, placów, itp. (również osoby odpowiedzialne za obiekty zabytkowe i strefy ochrony konserwatorskiej).

W analizowanych materiałach, dotyczących praktycznej strony wprowadzenia nowego oznakowania, trudno znaleźć informację o współpracy w tym zakresie. Ciężko wyobrazić sobie, aby np. drogowskazy prowadzące do biblioteki były umieszczane w sposób przypadkowy na nośnikach znaków drogowych, bandach odbojowych przy drodze, murach, ogrodzeniach, „obskurnych” tablicach ogłoszeniowych. Ważne jest także zastanowienie się jak systemowo podejść do spraw zgód właścicieli na umieszczanie elementów informacji wizualnej na fragmentach ich własności.

Biblioteki w całej Polsce, oprócz standardowych, urzędowych, czerwonych tablic z białymi napisami, stosują różne drogowskazy, sposoby oznakowania elewacji (napisy, tablice oraz opisanie księgozbioru. Stosowanie drogowych czy „urzędowych” tablic nie jest regułą, biblioteki raczej starają się o zaznaczenia w przestrzeni publicznej swojej odrębnej – wyjątkowej tożsamości (innej niż instytucje i urzędy, czy atrakcje turystyczne). Umieszczanie w ramach Miejskiego Systemu Informacji drogowych kierujących do biblioteki także nie stanowi obowiązującej zasady, co może w wielu przypadkach świadczyć o niskiej randze bibliotek wśród obiektów o ważnej funkcji publicznej.

Proponowany system oznakowania wprowadza radykalną zmianę. Można spodziewać się jednak, że upłynie pewien czas, zanim znajdzie on swoje miejsce we wszystkich placówkach. Założeniem prezentowanego w poradniku pracowni Motor Studio nowego, kompletnego systemu oznakowania było przekazanie użytkownikom projektów „nowoczesnych, zgodnych z aktualnymi trendami, profesjonalnych, a jednocześnie prostych w obsłudze i niedrogich w produkcji”. Należy wspomnieć, że pewna liczba bibliotek już wykorzystuje jego elementy z własnej inicjatywy, co jest dowodem na atrakcyjność (ciekawe byłoby poznanie zakresu zastosowania nowego systemu oznakowania według projektu pracowni Motor Studio na skalę całego kraju).

Część bibliotek nie przyjmuje jednak nowego wzoru czego dowodzi odrzucenie oferty pomocy w ramach projektu „Kierunek:Biblioteka” przez pewną liczbę mających do tego okazję placówek. Argumentują to m. in. tym, że niedawno wprowadzone zostało nowe, inne oznakowanie, a to proponowane przez Motor Studio może wcale nie jest lepsze (można się domyślać, że charakteryzuje się zbytnią nowoczesnością, czy abstrakcyjnością proponowanego logotypu i innych elementów oznakowania; po prostu się „nie podoba”).

Być może nie powinno się reklamować proponowanego systemu jako „nowoczesnego, zgodnego z aktualnymi trendami”, gdyż sugeruje to uleganie modzie i krótki żywot rozwiązań. Tzw. aktualne trendy szybko się zmieniają a do tego proponowane materiały (mimo gwarancji ze strony producentów i wykonawców) również mogą nie kojarzyć się z tradycyjnie rozumianą trwałością (choć faktycznie są trwałe). Należy zapewne uszanować inny sposób myślenia wielu osób zarządzających bibliotekami, które reprezentują bardziej konserwatywne poglądy, czego przejawem jest unikanie abstrakcyjnych rozwiązań, odwołanie do tradycyjnej symboliki kojarzącej się z czytelnictwem książek w wersji papierowej (cytowane wielokrotnie i łatwie do odnalezienia w Internecie motywy takie jak: sowa, otwarta książka czy sterta książek, gęsie pióro, itp.). Jednak, co ciekawe, nowe logo biblioteki jest w dużej mierze bardziej „tradycyjne”, niż się to może na pierwszy rzut oka wydawać, gdyż nawiązuje do litery, podstawowego symbolu graficznego kojarzącego się ze słowem pisany.

Potrzeby wprowadzenia spójnego systemu informacji wizualnej dla bibliotek nie trzeba uzasadniać. Zaakceptowania i zastosowania w praktyce proponowanego systemowego rozwiązania nie można jednak bibliotekom narzucić. Warto jednak zachęcać do stosowania przynajmniej niektórych elementów, zalecanego w ramach Programu Rozwoju Bibliotek, oznakowania. W jego promocji mogą wziąć udział zarówno Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich (które samo ma proste, abstrakcyjne a jednocześnie jasno kojarzące się logo), jak placówki, które już zastosowały u siebie nowy system. W przypadku niejednej biblioteki nowe elementy oznakowania mogą stanowić JEDYNY przykład fachowo zaprojektowanego pod względem graficznym i dobrze wykonanego szyldu czy drogowskazu w okolicy. Już sam fakt zaistnienia nowego oznakowania może uczynić placówkę biblioteczną bardziej atrakcyjną, a przynajmniej dostrzegalną. Z drugiej strony istnieje ryzyko „zaginięcia” oznakowania biblioteki (jakkolwiek by ono było) w nadmiarze reklam, znaków, innych informacji, które stanowi problem w przestrzeni publicznej.

Systematyczną akcją znakowania bibliotek i innych ważnych obiektów warto połączyć z porządkowaniem krajobrazu, przede wszystkim z usunięciem niepotrzebnych, w wielu przypadkach nielegalnych lub nieaktualnych reklam oraz innych agresywnych, nieestetycznych i niefunkcyjnych obiektów znajdujących się w zasięgu oka. To działanie nie może jednak być organizowane przez bibliotekę, ale powinno być obowiązkiem władz samorządowych. W przypadku bibliotek, które zastosowały nowe oznakowanie, nadal problemem jest jednak pozostawienie innych, nieharmonizujących informacji (szyldów, tablic informacyjnych, powielających treści zawartości gablot informacyjnych). Usunięcie zbędnych („kolidujących”) elementów jest możliwe na skalę biblioteki.

Wprowadzanie nowego systemu informacji - identyfikacji wizualnej łączy się z koniecznością zmiany nawyków (np. przyzwyczajenia do tego, że na każdej powierzchni – na szybie, ścianie, drzewie, itp. można wszystko nakleić, napisać bądź przypiąć, np. kartki z informacjami i ogłoszeniami). Jak się okazuje, w wielu przypadkach potrzebna jest nadal praca nad zmianą tych nawyków, gdyż często w strefie wejścia do budynku, w którym znajduje się biblioteka spostrzegamy różnego rodzaju i różnej wielkości informacje, które niekiedy wzajemnie sobie zaprzeczają (np. godziny otwarcia biblioteki). Utrwalenie w materiale

Oznakowanie „znika” wśród reklam i chaotycznego zagospodarowania przestrzeni, staje się jedną z reklam – w gruncie rzeczy dość słabo widoczną. ◀

Problem dopasowania skalą do systemu MSI (Miejskiego Systemu Informacji). ◀

Przykłady symulacji umieszczenia logo i tablic informacyjnych na elewacji wejściowej. ▼

takim jak metal czy tworzywo sztuczne informacji, które mogą podlegać zmianie jest zapewne problemem możliwym do rozwiązania. Samo lepsze oznakowanie nie uczyni bibliotek nowoczesnymi, ale może pomóc w rozpoczęciu wielowymiarowego procesu modernizacji.

Zawierające się w projekcie „Kierunek: Biblioteka” działania, wiążące profesjonalny wkład w sprawę rozwoju bibliotek ze strony projektantów grafiki użytkowej i architektów, proponowane były już przy okazji równoległej organizacji dwóch konkursów w 2012 roku. Architekci nadesłali wtedy propozycje dotyczące modelowego podejścia do architektury gminnej biblioteki publicznej, a projektanci grafiki użytkowej konkurowali w znalezieniu nowego modelu identyfikacji wizualnej. Propozycje kompleksowej modernizacji bibliotek, włączające problematykę informacji (identyfikacji wizualnej, pojawiały się także w ramach projektu „Sztuka kształtowania przestrzeni w bibliotece” (w ramach konsultacji architektonicznych w bibliotece). Należy kontynuować tego typu działania jako systemowe, poprzez zwiększanie ich skali. Dalsza promocja całościowych działań może odbywać się z udziałem Wojewódzkich Bibliotek Publicznych, które tak, jak uczyniła to WBP w Poznaniu mogą np. promować metodę wspólnej pracy ku poprawie przestrzennego stanu bibliotek metodą konsultacji i warsztatów partycypacyjnych we wszystkich placówkach w regionie.

Dobrym sposobem ogólnopolskiej promocji projektu „Kierunek: Biblioteka” były warsztaty przy okazji Kongresu Bibliotek Publicznych. Projekt był także prezentowany na konferencji organizowanej w 2014 roku przez SBP w Poznaniu, która dotyczyła architektury współczesnych bibliotek.

Łatwe do wyszukania w Internecie popularne motywy logotypów takie jak: sowa, otwarta księga czy sterta książek, gęsie pióro. ▲

BADANIE POTRZEB

Niniejszy raport zawiera podsumowanie wyników ankiety konsultacyjnej przeprowadzonej w bibliotekach uczestniczących w konkursie „Kierunek:Biblioteka”, realizowanym przez Fundację Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego wraz ze Stowarzyszeniem na rzecz poprawy środowiska mieszkalnego „Odblokuj”.

RAPORT PODSUMOWUJĄCY ANKIETY KONSULTACYJNE REALIZOWANE W RAMACH KONKURSU DLA BIBLIOTEK „KIERUNEK: BIBLIOTEKA”

Ewa Stokłuska

WPROWADZENIE

Ankieta łączyła w sobie elementy diagnozy i konsultacji poprzedzających proces projektowania identyfikacji zewnętrznej dla bibliotek uczestniczących w projekcie i była skierowana do ich użytkowników. Jej celem było zebranie informacji i pomysłów mieszkańców danej gminy oraz wszystkich użytkowników konkretnej biblioteki, które mogły być przydatne w pracy projektantów nad nowymi oznakowaniami dla poszczególnych placówek i jak najlepiej dopasować je do potrzeb społeczności lokalnych.

Ankieta do dystrybucji otrzymała łącznie 101 publicznych placówek bibliotecznych (w tym osobno filie bibliotek, tam gdzie występowała więcej niż jedna placówka), które brały udział w konkursie. Były to biblioteki, które uczestniczyły w I, II lub III rundzie Programu Rozwoju Bibliotek i wykazały zainteresowanie oznakowaniem swoich placówek bibliotecznych z wykorzystaniem elementów identyfikacji wizualnej przygotowanych w ramach konkursu dla projektantów prowadzonego przez Stowarzyszenie Twórców Grafiki Użytkowej w ramach Programu Rozwoju Bibliotek.

METODOLOGIA I REALIZACJA ANKIETY

Ankieta zawierała łącznie 11 pytań (zamkniętych i otwartych), miała charakter anonimowy, a jej wypełnienie zajmowało około 10 minut. Dwa pierwsze pytania miały charakter identyfikacyjny i pozwalały dokładnie określić placówkę biblioteczną, z którą związany był respondent, a trzy ostatnie były tzw. pytaniami metryczkowymi (pozwalają określić wiek, płeć i miejsce zamieszkania respondenta w odniesieniu do lokalizacji biblioteki). Pozostałe dotyczyły sposobu korzystania z biblioteki oraz opinii osób wypełniających ankietę na temat łatwości/trudności w dotarciu do placówki oraz ich sugestii i pomysłów na takie jej oznakowanie w przestrzeni miejscowości, by ułatwić dostęp do niej innym osobom oraz zwiększyć skuteczność dotarcia z informacją o jej działalności do mieszkańców.

Ankieta miała być przede wszystkim narzędziem pomocniczym – służyć diagnozie i zebraniu pomysłów pomocnych w projektowaniu identyfikacji, nie stanowiąc jednocześnie dodatkowego obciążenia dla uczestniczących w projekcie bibliotekarzy i użytkowników, którzy mieli ją wypełniać przy okazji swojej wizyty w bibliotece. Dlatego postarano się by była krótka, prosta i nie „przestraszyła” osób, które proszono o jej wypełnienie.

Ankieta była narzędziem wykorzystywanym w procesie konsultacyjnym a nie stricte badawczym, z tego powodu sposób zbierania danych za jej pośrednictwem nie podlegał ścisłym rygorom właściwym badaniom ilościowym, jeśli chodzi o dobór i kontrolę próby badawczej. Populację, do której skierowana była ankieta stanowili wszyscy odbiorcy działań/ użytkownicy 101 bibliotek biorących udział w projekcie. Dobór respondentów ankiety miał charakter autoselekcji.

Bibliotekarze zostali poproszeni o zachęcanie do udziału w ankiecie przedstawiciele jak najróżniejszych grup mieszkańców z miejscowości, gdzie działa ich biblioteka, ale też osób z okolicy, które z niej korzystają (m.in. młodzież, seniorzy, stali bywalcy, okazjonalni goście). Zachęcano również do dystrybucji ankiety wśród osób, które nie są aktualnymi użytkownikami biblioteki, ale np. wiedzą, gdzie warto by umieszczać informacje o wydarzeniach w bibliotece, by dotarli do nich inni.

Aby nie komplikować kształtu ankiety, nie umieszczono w niej pytań pozwalających zidentyfikować okoliczności wypełnienia kwestionariusza. Z rozmów z bibliotekarzami prowadzonych przez konsultantów projektu, którzy prowadzili wizyty terenowe w bibliotekach, wynikało jednak, że większość ankiet była wypełniana przez osoby odwiedzające bibliotekę na miejscu, czyli w siedzibie biblioteki.

Za realizację ankiety odpowiedzialni byli sami pracownicy poszczególnych bibliotek, którzy otrzymali krótką instrukcję dotyczącą jej prowadzenia. Ankieta była przygotowana w dwóch formach – papierowej i online – i to od samych bibliotekarzy i bibliotekarek zależało, jak będą ją dystrybuować. Ankietę w wersji online można było wypełnić korzystając z linku <http://tnij.org./twojabiblioteka>, pod którym znajdował się formularz skonstruowany z wykorzystaniem narzędzia Google Formularze. Użytkownicy bibliotek mogli zrobić to samodzielnie po otrzymaniu linku od osób związanych z daną biblioteką. Bibliotekarze mogli wydrukować ankietę i w wersji papierowej rozdawać osobom, które nie korzystają na co dzień z Internetu, np. czytelnikom przychodzącym do biblioteki czy uczestnikom jakiegoś lokalnego wydarzenia. Jak pokazało podsumowanie realizacji, taka forma dystrybucji była przez nich preferowana. Wypełnione ankietę w wersji papierowej spływały do bibliotek, a zawarte w nich wyniki były wpisywane do bazy danych przez bibliotekarzy z wykorzystaniem tego samego formularza elektronicznego. Wszystkie dane wprowadzane za pośrednictwem formularza były gromadzone w bazie danych online. Wyniki ankiet dla poszczególnych placówek były udostępniane przez Stowarzyszenie „Odblokuj” członkom zespołów, które udawały się na wizyty terenowe do poszczególnych bibliotek i pracowały z nimi nad identyfikacją dostosowaną do konkretnych potrzeb.

Formularz ankiety oraz instrukcja dla bibliotekarzy dotycząca jej realizacji stanowią załączniki do niniejszego raportu.

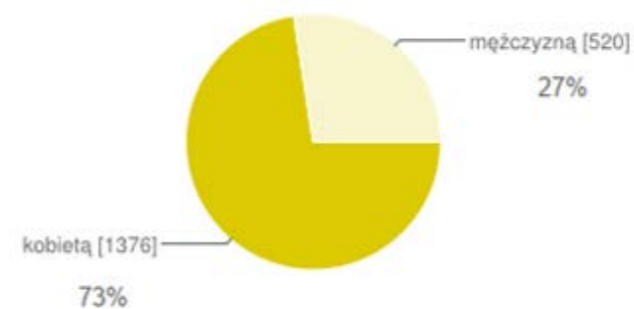
PODSUMOWANIE DANYCH

Realizacja ankiet przebiegała indywidualnie. Średni czas zbierania danych trwał około 2-3 tygodnie. Łącznie do bazy danych wprowadzono odpowiedzi z 1896 wypełnionych kwestionariuszy. Spośród 101 bibliotek, które wzięły udział w pilotażu, żadnych wypełnionych ankiet nie dostarczyło 5 placówek, które ostatecznie nie przeprowadziły u siebie planowanych konsultacji z wykorzystaniem opinii ankietowanych. Najwięcej odpowiedzi spłynęło z bibliotek w Kłodawie – aż 83, najmniej – po 1 – z bibliotek w Gliniku Polskim, Święcicach i Zajączkowie. Po wyłączeniu 5 placówek, które w ogóle nie uruchomiły konsultacji w tej formule, na jedną placówkę przypadło średnio 19,8 wypełnionych ankiet.

Kto wypełnił ankietę

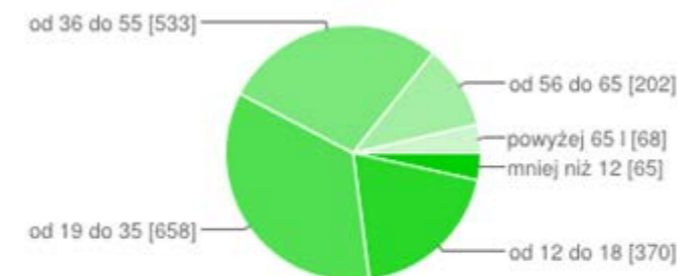
Wśród osób, które wzięły udział w ankiecie konsultacyjnej zdecydowanie dominowały kobiety: stanowiły aż 73% respondentów.

Jestem:

Jeśli chodzi o wiek respondentów, to najsilniej reprezentowane były osoby w wieku produkcyjnym: 35% respondentów miało od 19 do 35 lat, 28% od 36 do 55 lat, a 11% od 56 do 65 lat. Jedną piątą respondentów stanowiła młodzież pomiędzy 12 a 18 rokiem życia. Natomiast najrzadziej wypełniali ankietę seniorzy powyżej 65 roku życia (4%) i dzieci do 12 lat (3%).

Mam:

mniej niż 12 lat	65	3%
od 12 do 18 lat	370	20%
od 19 do 35 lat	658	35%
od 36 do 55 lat	533	28%
od 56 do 65 lat	202	11%
powyżej 65 lat	68	4%

Zdecydowaną większość respondentów stanowiły osoby zamieszkuje w tej samej miejscowości, w której znajdowała się dana biblioteka – stanowiły one 60% wypełniających ankietę. 31% procent osób, które udzieliły odpowiedzi zamieszkiwało poza miejscowością, ale na terenie tej samej gminy, natomiast 9% mieszkało w innej gminie niż ta w której znajdowała się biblioteka.

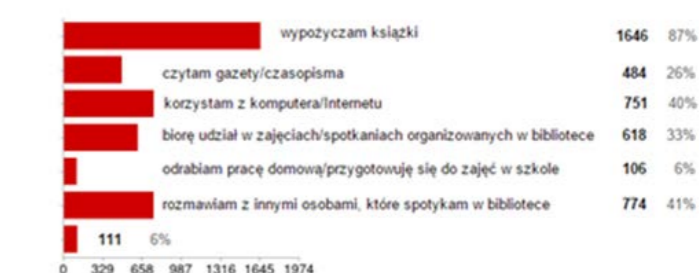
W grupie osób, które wypełniły ankietę największy odsetek stanowili „stali bywalcy”: 46% z nich deklarowało, że bywa w bibliotece kilka razy w miesiącu, a 21% kilka razy w tygodniu. Zaledwie 6% respondentów stanowiły osoby, które bywają w bibliotece raz w roku lub rzadziej, w tym 2% stanowiły osoby, które deklarowały, że w ogóle do niej nie zaglądają.

Jak często bywasz w bibliotece?

Osobno w ankiecie pytano o czynności podejmowane w związku z odwiedzaniem biblioteki – ankietowani mogli wskazać dowolną liczbę odpowiedzi, wymieniając wszystkie rzeczy, które zdarza im się w bibliotece robić. Zgodnie z przewidywaniami, zdecydowana większość osób przychodzi po to, by wypożyczać książki: robi tak 87% respondentów. Bardzo wysoki odsetek osób wskazało również na bibliotekę, jako na miejsce, w którym korzysta ze sprzętu komputerowego lub surfuje po Internecie (40%). Aż jedna trzecia ankietowanych (33%) deklaruje również, że bierze udział w różnego typu zajęciach, które mają miejsce w bibliotece. Poza czynnościami „charakterystycznymi” dla instytucji, uwagę zwraca również wysoki procent wskazań dotyczący prowadzenia w bibliotece rozmów z innymi, spotykany tam osobami – w takie rozmowy wdaje się aż 41% respondentów. Wśród „innych czynności” podejmowanych w bibliotece wymieniano najczęściej robienie wydruków/odbijanie na ksero.

Co robisz, gdy przychodzisz do biblioteki?

II. FORMULARZ ANKIETY KONSULTACYJNEJ

Twoja biblioteka – ankieta konsultacyjna

Zapraszamy Cię do wypełnienia krótkiej ankiety na temat Twojej biblioteki. Twoje odpowiedzi pomogą zaplanować, jak mogłyby wyglądać nowe oznaczenia na budynku Twojej biblioteki i znaki ułatwiające jej znalezienie.

Ankieta jest anonimowa.

1. W jakiej miejscowości znajduje się biblioteka, z której korzystasz:

.....

2. Jeśli biblioteka, z której korzystasz jest filią, wpisz poniżej jej nazwę.

.....

Uwaga: Jeśli nie masz pewności, czy Twoja biblioteka to filia i jak się nazywa, możesz spytać o to pracownika biblioteki.

3. Czy Twoim zdaniem łatwo jest trafić do siedziby biblioteki?

Tak -> Przejdź do pyt. 5

Nie -> Przejdź do pyt. 4

4. Co można by zrobić, by łatwiej było tam trafić?

.....

.....

5. Wyobraź sobie, że po raz pierwszy przyjechałeś do biblioteki z innej miejscowości. Gdzie powinny znajdować się oznaczenia kierujące do biblioteki, by osoba która nie jest stąd mogła do niej łatwo trafić?

Wymień konkretne miejsca w Twojej miejscowości, gdzie powinny znajdować się takie oznaczenia (np. tablice, strzałki kierujące do biblioteki).

.....

.....

6. W bibliotece odbywają się różne zajęcia i wydarzenia, o których jej pracownicy chcieliby informować mieszkańców. Gdzie w Twojej miejscowości najlepiej byłoby umieścić informacje o tym, co dzieje się w bibliotece?

Wymień miejsca, gdzie Twoim zdaniem najwięcej mieszkańców mogłoby zobaczyć i przeczytać takie informacje (np. na plakacie).

.....

.....

7. Jak często bywasz w bibliotece?

- kilka razy w tygodniu
- kilka razy w miesiącu
- kilka razy w roku
- najwyżej raz w roku
- najwyżej raz na kilka lat
- w ogóle nie bywam w bibliotece ->Przejdź do pyt. 9

8. Co robisz, gdy przychodzisz do biblioteki?

Zaznacz wszystkie rzeczy, które zdarza Ci się robić w bibliotece.

- wypożyczam książki
- czytam gazety/czasopisma
- korzystam z komputera/Internetu
- biorę udział w zajęciach/spotkaniach
- odrabiam pracę domową/przygotowuję się do zajęć w szkole
- rozmawiam z innymi osobami, które spotykam w bibliotece
- coś innego - co?: .....

Na zakończenie podaj nam kilka ogólnych informacji o sobie.

9. Jestem:

- kobietą
- mężczyzną

10. Mam:

- mniej niż 12 lat
- 12-18 lat
- 19-35 lat
- 36-55 lat
- 56-65 lat
- powyżej 65 lat

11. Mieszkam:

- w tej samej miejscowości, gdzie znajduje się biblioteka
- na terenie gminy, gdzie znajduje się biblioteka, ale w innej miejscowości
- poza terenem gminy, gdzie znajduje się biblioteka

EWALUACJA PROJEKTU

Ewaluacja projektu była możliwa dzięki przekazanym przez biblioteki, po zakończeniu projektu raportom. Potwierdziły one zasadność działań, których celem było rozwiązanie problemów z jakimi borykają się tego typu placówki. Dział ten dedykowany jest w szczególności bibliotekom, które przygotowują się do wdrożenia nowego systemu oznakowania.

EWALUACJA KONKURSU KIERUNEK: BIBLIOTEKA

Po zakończeniu projektu placówki przekazały nam raporty z realizacji systemu informacyjnego. Spotkał się on z dużą aprobatą użytkowników bibliotek i miejscowej społeczności we wszystkich miejscowościach. Większość mieszkańców zwróciła uwagę na poprawę widoczności biblioteki w przestrzeni miasta. Jest to szczególnie ważne, ponieważ stanowią oni potencjalnych nowych użytkowników. Wielu dopiero po zamontowaniu tablic i drogowskazów dowiedziało się, że w danym budynku mieści się biblioteka. *(Nareszcie każdy będzie wiedział, gdzie jest biblioteka, Teraz każdy bibliotekę znajdzie).* Użytkownicy zwracali także uwagę na walory estetyczne i kolorystykę zaprojektowanych elementów.

Pracownicy bibliotek byli bardzo zadowoleni z możliwości udziału w konkursie. Kilku podkreślało, że bez odpowiedniej dotacji nigdy nie udało by się wygospodarować odpowiednich środków na tego typu przedsięwzięcie. Jako składową, z której są najbardziej zadowoleni najczęściej wskazywali tablicę informacyjną na zewnątrz. Wynikało to z faktu, że wiele placówek nie posiadało do tej pory tego typu elementu lub był on na tyle zdewastowany, że nie mógł pełnić swojej roli. Jednocześnie umieszczane w prowizoryczny sposób, na przyklejanych do szyb kartkach, różnego rodzaju informacje potwierdzały potrzebę lokalizowania gablot przy wejściach.

Wielu zwracało uwagę na większą obecność biblioteki w przestrzeni publicznej. Placówki te bardzo często mieszczą się w budynkach zlokalizowanych na peryferiach. Spora liczba tych, które zlokalizowane są w centrach współdzieli siedziby z dużymi instytucjami, które dominując w otoczeniu, sprawiają, że biblioteki są mniej zauważalne. Ulokowane w szkołach często są mylone przez mieszkańców w bibliotekami szkolnymi.

Główne problemy, z którymi pracownicy bibliotek spotkali się w trakcie realizacji zadania, związane były ze znalezieniem wykonawcy. Pierwszy czynnik, który w znacznej mierze miał na to wpływ, to zbieżność z wyborami samorządowymi. Terminy w okolicznych drukarniach okazały się bardziej odległe niż wymagał tego harmonogram zadania. Kolejny czynnik wynikał z faktu, że w wielu małych gminach nie było odpowiedniego fachowca, który chciałby przyjąć zlecenie, a skorzystanie z usług zamiejscowych było zbyt kosztowne.

W związku z tym część placówek zgłosiła, że dotacja przewidziana na stworzenie systemu oznakowania była zbyt niska, a przewidziany czas zbyt krótki. Pojedynczy pracownicy wskazali także na trudności we współpracy z władzami samorządowymi lub innymi decydującymi instytucjami, a także błędy wykonawców, polegające głównie na wykonaniu elementów niezgodnie z przekazanym projektem.

W proces realizacji zaangażowanych było najczęściej 2 pracowników biblioteki. Przyczyną jest fakt, że są to z reguły bardzo małe placówki zatrudniające 1-2 osoby. Liczniejsze grono personelu pojawiało się w większych miejscowościach, bądź w przypadku bibliotek posiadających kilka filii. Wówczas nadal przy konkretnym obiekcie pracowały tylko 1-2 osoby z ramienia uczestniczącej w konkursie instytucji. Większość osób (80%) uznała indywidualne konsultacje dla poszczególnych bibliotek za ważne. Część podkreślała, że dzięki temu możliwe było dostosowanie elementów systemu informacyjnego do potrzeb konkretnej lokalizacji. Doceniano także możliwość dopasowania kolorystycznego do istniejącego wystroju i charakteru elewacji. W przypadku Gminnej Biblioteki Publicznej w Świerkłańcu oraz jej filii w Nakle Śląskim udało się dostosować elementy informacyjne do kolorystyki sprawnie działającej strony internetowej.

Zamocowany system identyfikacyjny spowodował wzrost ilości użytkowników jedynie w 27% placówek. Wyszczególnione trudności spowodowały, że w wielu przypadkach jego elementy funkcjonowały zaledwie przez kilka dni lub godzin przed złożeniem raportu. Wielu pracowników bibliotek uznało, że chociaż na razie ocena nie jest możliwa, zainteresowanie i pozytywne opinie mieszkańców pozwalają twierdzić, że nowi użytkownicy pojawią się z pewnością wkrótce.

Poza wiadomościami przekazanymi w raporcie, otrzymaliśmy bardzo wiele sygnałów drogą mailową dotyczących informowania mieszkańców o wprowadzonym systemie identyfikacji wizualnej za pomocą stron FB. Użytkownicy sieci także przyjęli inicjatywę bardzo pozytywnie. Wykorzystanie mediów społecznościowych pozwoliło dotrzeć do większej ilości przyszłych użytkowników bibliotek.

NIEMOŻLIWE STAJE SIĘ MOŻLIWE

Angelika Gromotka

Projekt Kierunek: BIBLIOTEKA jest wyjątkowy w swoich założeniach. Biblioteki, nierzadko jedyną instytucję kultury w mniejszych miejscowościach, otrzymują bezpłatnie profesjonalny projekt identyfikacji wizualnej. Zaproponowany przez Motor Studio system spełnił wszystkie wymagania stawiane mu przez FRSI, STGU, bibliotekarzy i samych projektantów.

Dobry projekt graficzny to jednak pierwsza połowa sukcesu – kolejną stanowi jego wdrożenie, a pod tym względem biblioteki to instytucje specyficzne. Wizualnie jest to spore wyzwanie. Na zewnątrz - najczęściej brakuje oznakowania, komunikaty na budynkach są liczne i nieuporządkowane. Wewnątrz - księgozbiór zazwyczaj jest kolorowy i różnorodny, wyposażenie i umeblowanie biblioteki nie zawsze jest najnowsze. Placówki biorące udział w przedsięwzięciu dobrze poradziły sobie z doбором projektów, a następnie ich produkcją. Okazuje się, że zaproponowany design może sprawdzić się w różnych typach bibliotek. W nowych placówkach takie wdrożenie jest najprostsze, gdyż mamy do dyspozycji czyste podłoże i wolną od innych komunikatów przestrzeń (Kosakowo, Pieniężno).

Jak się okazało, system przyjął się także w przypadku tradycyjnych budynków – jak w Nowym Pilczynie czy Chełmku. Wspólnym mianownikiem wdrożenia projektów stało się uporządkowanie i oczyszczenie przestrzeni. Dzięki oznakowaniu biblioteki zrobiły się bardziej przyjazne dla swoich odwiedzających, łatwiej (i ładniej) do nich trafić. Nie bez znaczenia była także współpraca, otwartość i dobre chęci. Patrząc na metamorfozę bibliotek pamiętajmy, że za tymi efektami stoją energiczni i otwarci pracownicy placówek bibliotecznych, Stowarzyszenia na rzecz poprawy środowiska mieszkalnego Odblokuj oraz lokalna społeczność.

Mamy nadzieję, że projekt ten będzie trwał nadal, a świadomość potrzeby spójności oznakowania będzie wzrastała. Uzyskanie tej spójności nie jest najłatwiejsze – wymaga konsekwencji, czasami kompromisu – ale jest warte wysiłku i uwagi. Nie bez powodu, projektu Kierunek: Biblioteka zazdroszczą nam przedstawiciele innych krajów, w tym sam autor czcionki Klavika, Brian Olsen z USA. Gratulujemy bibliotekom, które system już mają i trzymamy kciuki za kolejne wdrożenia.

